

**Sprawozdanie roczne z wdrażania
Programu Operacyjnego
Infrastruktura i Środowisko**

1. Informacje wstępne

PROGRAM OPERACYJNY	Cel Konwergencja
	Kwalifikowany obszar Polska
	Okres programowania 2007-2013
	Numer Programu (CCI) 2007/PL/16/1/PO/002
	Nazwa Programu Infrastruktura i Środowisko
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Rok sprawozdawczy 2007
	Data zaakceptowania sprawozdania przez komitet monitorujący 19 czerwca 2008 r.

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE WSTĘPNE.....	1
2.	PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO W OKRESIE OBJĘTYM SPRAWOZDANIEM.....	4
2.1.	Realizacja i analiza postępów	7
2.1.1.	Informacje na temat postępów fizycznych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	7
2.1.2.	Informacje finansowe (dane finansowe w euro)	8
2.1.3.	Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji	12
2.1.4.	Pomoc w podziale na grupy docelowe.....	12
2.1.5.	Pomoc ponownie wypłacona lub wykorzystana	14
2.1.6.	Analiza jakościowa	14
2.2.	Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi	22
2.3.	Opis napotkanych problemów wraz z podjętymi działaniami zaradczymi	23
2.4.	Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego (w stosownych wypadkach)	23
2.5.	Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 (w stosownych wypadkach).....	24
2.6.	Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia	24
2.7.	Uzgodnienia dotyczące systemu monitorowania	26
2.8.	Krajowa rezerwa wykonania pomocy.....	31
3.	POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG PRIORYTETÓW	32
3.1.	Priorytet I Gospodarka wodno - ściekowa	32
3.1.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	32
3.1.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	33
3.2.	Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	34
3.2.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	35
3.2.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	36
3.3.	Priorytet III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	36
3.3.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	37
3.3.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	39
3.4.	Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	39
3.4.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	40
3.4.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	41
3.5.	Priorytet V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	42
3.5.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	42
3.5.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	44
3.6.	Priorytet VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	44
3.6.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	44
3.6.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	46
3.7.	Priorytet VII Transport przyjazny środowisku	46
3.7.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	47

3.7.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	48
3.8.	Priorytet VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe.....	49
3.8.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	49
3.8.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	51
3.9.	Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku.....	51
3.9.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	52
3.9.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	53
3.10.	Priorytet X Bezpieczeństwo energetyczne.....	54
3.10.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	55
3.10.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	56
3.11.	Priorytet XI Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	57
3.11.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	58
3.11.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	59
3.12.	Priorytet XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia.....	60
3.12.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	61
3.12.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	62
3.13.	Priorytet XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego	63
3.13.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	64
3.13.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	66
3.14.	Priorytet XIV Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	66
3.14.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	67
3.14.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	68
3.15.	Priorytet XV Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności	69
3.15.1.	Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów	70
3.15.2.	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	71
4.	EFRR/FS – DUŻE PROJEKTY	72
5.	POMOC TECHNICZNA.....	75
6.	PROMOCJA I INFORMACJA	77
7.	ZAŁĄCZNIKI.....	80

2. Przegląd realizacji programu operacyjnego w okresie objętym sprawozdaniem

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko zgodnie z *Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007-2013* wspierającymi wzrost gospodarczy i zatrudnienie, zaakceptowanymi w dniu 7 maja 2007 r. przez Komisję Europejską (dalej KE), stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w niej celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Biorąc pod uwagę założenia *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia* oraz wyniki analizy SWOT, głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Wzrost atrakcyjności Polski i regionów będzie osiągnięty dzięki inwestycjom w sześciu obszarach – transportu, środowiska, energetyki, kultury, ochrony zdrowia i szkolnictwa wyższego – poprzez realizację następujących celów szczegółowych Programu:

- budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego;
- zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu;
- zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii;
- wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski;
- wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia zasobów pracy;
- rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich, w tym kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii.

Zgodnie z celem głównym Programu wybrane zostały priorytety odpowiadające obszarom, które mają podstawowe znaczenie dla wzrostu atrakcyjności Polski i jej regionów. Zawartość priorytetów wynika między innymi z postulatów i rekomendacji, jakie uzyskano poddając projekt Programu konsultacjom społecznym, prognozie oddziaływania na środowisko oraz ewaluacji ex-ante.

Wielkość środków wspólnotowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w latach 2007–2013 wyniesie ok. 41,9% (27,9 mld euro) całości środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przeznaczonych na realizację programów operacyjnych Celu „Konwergencja”.

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 wyniesie **37 565 295 193 euro**. W ramach tej kwoty środki z Unii Europejskiej (dalej UE) wynosić będą 27 913 683 774 euro, natomiast wkład krajowy stanowić będzie 9 651 611 419 euro. Wysokość wkładu

krajowego ma charakter szacunkowy i zależeć będzie od poziomu dofinansowania poszczególnych projektów.

Tabela 1. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na priorytety

Numer i nazwa priorytetu	Alokacja (w mln euro)	Fundusz
I Gospodarka wodno-ściekowa;	2 783,9	FS
II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	1 215,7	FS
III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	556,8	FS
IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	200,0	EFRR
V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	89,8	EFRR
VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	8 802,4	FS
VII Transport przyjazny środowisku	7 676,0	FS
VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	2 945,5	EFRR
IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	748,0	FS
X Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii	974,3	EFRR
XI Kultura i dziedzictwo kulturowe;	490,0	EFRR
XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	350,0	EFRR
XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego	500,0	EFRR
XIV Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	187,8	EFRR
XV Pomoc techniczna – Fundusz Spójności	393,5	FS
Ogółem	27 913,7	-

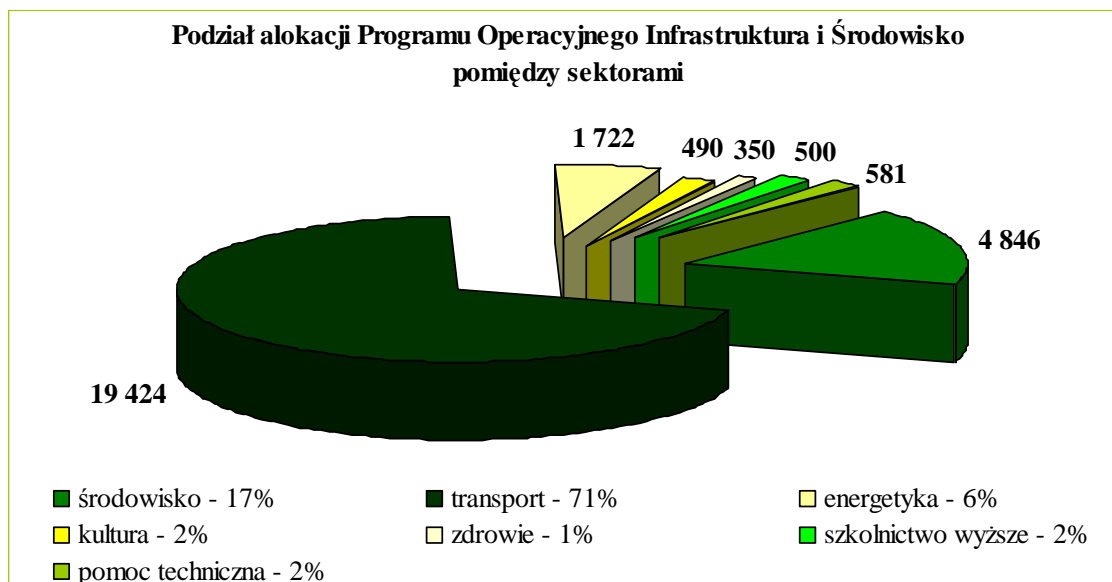
Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Podział środków UE dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pomiędzy poszczególne sektory przedstawia się następująco:

- środowisko – 4 846 mln euro;
- transport – 19 424 mln euro;
- energetyka – 1 722 mln euro;
- kultura – 490 mln euro;
- zdrowie – 350 mln euro;
- szkolnictwo wyższe – 500 mln euro.

Dodatkowo dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane zostały środki na pomoc techniczną (w sumie 581,3 mln euro).

Wykres 1. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dane w mln euro)

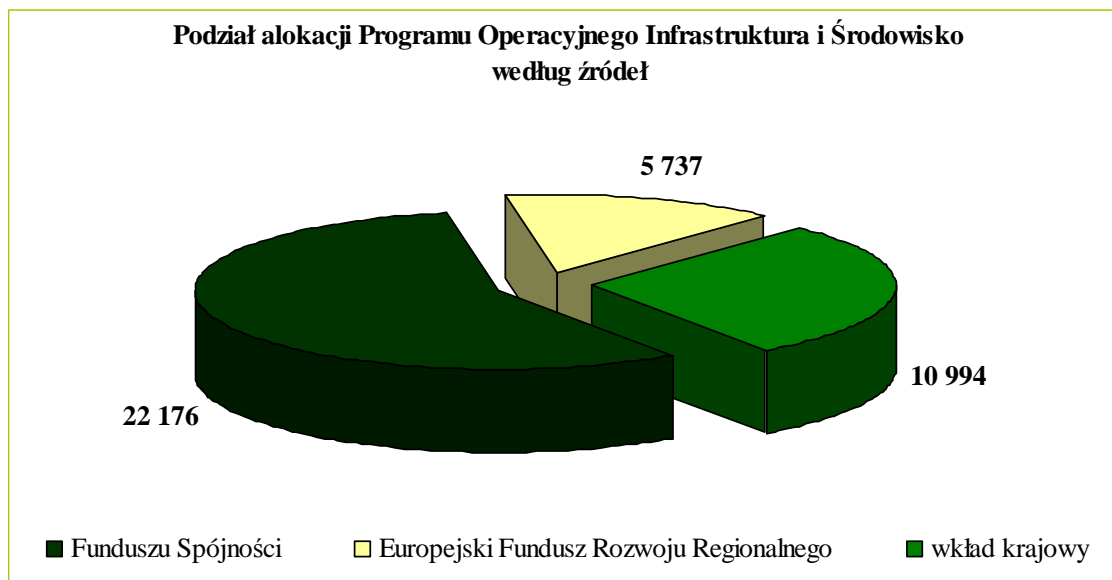

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Wkład wspólnotowy zaangażowany w realizację programu pochodzić będzie ze środków:

- Funduszu Spójności – 22 176 353 774 euro,
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 5 737 330 000 euro.

Wykres 2. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko według źródeł (dane w mln euro)

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Obok środków publicznych w wysokości 7 371 918 750 euro, w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko będą zaangażowane również środki prywatne, których łączna wartość została oszacowana na poziomie 2 279 692 669 euro.

W Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko wyodrębniono także środki stanowiące pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w wysokości 2/3 środków EBI określonych w *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013*, tj. 2 000 000 000 euro. Wysokość ta ma charakter indykatywny.

2.1. Realizacja i analiza postępów

2.1.1. Informacje na temat postępów fizycznych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Tabela 2. Postęp fizyczny Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Wskaźnik	rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
dla celów głównych Programu											
Pozycja Polski w rankingu IMD w obszarze infrastruktura	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	45	-	-	45
	sytuacja wyjściowa	50	-	-	-	-	-	-	-	-	50
Utworzone miejsca pracy**	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	5 950	-	-	5 950
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
dla celów szczegółowych Programu											
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w mieście (% ogólnej liczby)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	90,0	-	-	90,0
	sytuacja wyjściowa	85,2	-	-	-	-	-	-	-	-	85,2
Emisja gazów cieplarnianych (rok bazowy 1988 = 100-ekwiwalent CO ₂)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	89,0	-	-	89,0
	sytuacja wyjściowa	68,7	-	-	-	-	-	-	-	-	68,7
Średnia dostępność Polski	realizacja	Metodologia wyznaczenia wartości wskaźnika zostanie opracowana i przedstawiona KE do końca 2008 r.									
	cel	Wartość wskaźnika zostanie podana w kolejnym sprawozdaniu rocznym.									
	sytuacja wyjściowa										
Poziom wypełnienia zobowiązań Polski w zakresie dostosowania dróg do nośności 11,5 t/oś (%)	realizacja	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	cel	-	-	-	-	-	-	-	-	100,00	100,00
	sytuacja wyjściowa	42,97	-	-	-	-	-	-	-	-	42,97
Udział energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii elektrycznej brutto (%)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	7,5	-	-	7,5
	sytuacja wyjściowa	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0
Energochłonność finalna PKB (koe/euro, w cenach stałych z 2000 r.)	realizacja	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	cel	-	-	-	-	-	-	0,22	-	-	0,22
	sytuacja wyjściowa	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	0,27
Maksymalny udział importu gazu ziemnego i ropy naftowej łącznie (w przeliczeniu na mtoe) z jednego kierunku do wielkości krajowego zużycia obu surowców (%)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	73	-	-	73
	sytuacja wyjściowa	85	-	-	-	-	-	-	-	-	85
Wzrost wydatków turystów zagranicznych w Polsce (w mld EUR)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	2,6	-	-	2,6
	sytuacja wyjściowa	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0

Wskaźnik	rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Liczba osób leczonych, w ciągu roku, w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (os.)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 460,3	-	-	1 460,3
	sytuacja wyjściowa	1 274,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1 274,5
Liczba osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (na 10 000 mieszkańców) (os.)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	79,2	-	-	79,2
	sytuacja wyjściowa	79,1	-	-	-	-	-	-	-	-	79,1
Absolwenci szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych i technicznych (% absolwentów szkół wyższych ogółem)	realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	cel	-	-	-	-	-	-	22,0	-	-	22,0
	sytuacja wyjściowa	14,7	-	-	-	-	-	-	-	-	14,7

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

** wartość tego wskaźnika w podziale na płeć zostanie określona w sprawozdaniu rocznym za 2008 r.

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

2.1.2. Informacje finansowe (dane finansowe w euro)

Tabela 3. Postęp finansowy Programu w podziale na źródła finansowania (w euro) w roku 2007 i narastająco

Priorytet	Wydutki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ					Odpowiadający wkład publiczny ogółem					Wydutki prywatne					Wydutki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)					Łączne płatności otrzymane od KE					Wydutki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ					Odpowiadający wkład publiczny ogółem					Wydutki prywatne					Wydutki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)					Łączne płatności otrzymane od KE				
	Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu					Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu					Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu					Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu					Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu				
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
I Gospodarka wodno - ściekowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
W tym wydatki odpowiadające zakresowi EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-										
W tym wydatki odpowiadające zakresowi EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
W tym wydatki odpowiadające zakresowi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-										

Priorytet	Wydatki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wydatki prywatne	Wydatki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)	Łączne płatności otrzymane od KE	Wydatki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wydatki prywatne	Wydatki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)	Łączne płatności otrzymane od KE
	Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu				
EFS										
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII Transport przyjazny środowisku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priorytet	Wydatki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wydatki prywatne	Wydatki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)	Łączne płatności otrzymane od KE	Wydatki poniesione przez beneficjentów, zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wydatki prywatne	Wydatki poniesione przez instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu)	Łączne płatności otrzymane od KE
	Dane za 2007 rok					Dane narastająco od uruchomienia Programu				
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XIV Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XV Pomoc techniczna – Fundusz Spójności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFS w całkowitych wydatkach z EFRR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym wydatki odpowiadające zakresom EFRR w całkowitych wydatkach z EFS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

W grudniu 2007 roku na rachunek Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach płatności zaliczkowej wpłynęła z KE kwota **669 155 444,35 euro**, co stanowi 2,4% alokacji środków wspólnotowych dla Programu (w tym: 554 408 844,35 euro z Funduszu Spójności - 2,5% alokacji z Funduszu Spójności - oraz 114 746 600,00 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, co stanowi 2,0% alokacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

Wartości wskaźników finansowych, tj. wykorzystanie alokacji dla Programu w podziale na priorytety przedstawiono w załączniku nr 2 do sprawozdania.

2.1.3. Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym na realizację projektów nie przyznano żadnych środków wspólnotowych.

Tabela 4. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Możliwe kombinacje kodów z klasyfikacji od 1 do 5					
Kod* Klasyfikacja 1 Priorytetowy obszar tematyczny	Kod * Klasyfikacja 2 Forma finansowania	Kod * Klasyfikacja 3 Obszar realizacji	Kod * Klasyfikacja 4 Rodzaj działalności gospodarczej	Kod * Klasyfikacja 5 Lokalizacja	Wartość (euro) **
-	-	-	-	-	-
Ogółem					-

Źródło: Sprawozdania roczne przekazane przez instytucje pośredniczące.

2.1.4. Pomoc w podziale na grupy docelowe

Część wspólnotową alokacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko tworzą dwa fundusze unijne: Fundusz Spójności - 22,2 mld euro - oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - 5,7 mld euro (Wykres 2., str. 6). Środki z tych funduszy kierowane będą na pomoc w realizacji różnych typów projektów w ramach sześciu sektorów: środowiska, transportu, energetyki, kultury, zdrowia i szkolnictwa wyższego (Tabela 1., str. 5 oraz Wykres 1., str. 6). Część środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności zostanie również wykorzystana na finansowanie działań Pomocy Technicznej w ramach Programu.

Pomoc w ramach sektora środowiska

W ramach sektora środowiska z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** wsparcie uzyskują projekty związane m.in. z redukcją ilości wytwarzanych odpadów oraz zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, systemami zarządzania środowiskowego, przygotowaniem do uzyskania certyfikatów czy eko-znaków dla produktów oraz wsparciem w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT). Beneficjentami pomocy w tym zakresie będą duże oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

Drugą grupę projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach sektora środowiska stanowią przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody oraz kształtowaniem postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, a także zachowań proekologicznych poprzez szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Podmiotami realizującymi tego rodzaju projekty będą przede wszystkim jednostki sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi, parki narodowe i krajobrazowe, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe oraz instytucje naukowe.

Środki z **Funduszu Spójności** w sektorze środowiska przeznaczone będą na realizację projektów związanych z budową i modernizacją oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej, zapobieganiem i ograniczaniem wytwarzania odpadów komunalnych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych. Ponadto, wsparcie uzyskują projekty dotyczące odtwarzania i modernizowania zabudowy hydrotechnicznej, odprowadzania wód opadowych i roztopowych do Morza Bałtyckiego, budowaniem i doskonaleniem stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i stwarzanych poważnymi awariami. Do licznej grupy beneficjentów pomocy w tym zakresie należeć będą m.in. jednostki

samorządu terytorialnego, wojewodowie, PGL Lasy Państwowe, urzędy morskie, wojsko, regionalne zarządy gospodarki wodnej, Komenda Główna i komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i inne instytucje.

Pomoc w ramach sektora transportu

W sektorze transportu ze środków **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** realizowane będą przedsięwzięcia związane m.in. z poprawą stanu bezpieczeństwa w ruchu, rozwojem Inteligentnych Systemów Transportowych, szczególnie dotyczące systemów zarządzania ruchem oraz zapewnienia niezbędnych standardów bezpieczeństwa w transporcie lotniczym. Jednostkami realizującymi tego rodzaju projekty będą: podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz lotniskami, podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo ruchu drogowego i lotniczego, jednostki samorządu terytorialnego i podmioty związane z obsługą podróży i zarządzaniem transportem publicznym.

Ze środków **Funduszu Spójności** w ramach sektora transportu wspierane będą inwestycje mające na celu poprawę płynności i bezpieczeństwa ruchu oraz nośności i jakości dróg, a także związane ze zwiększeniem przepustowości portów lotniczych i przepustowości polskiej przestrzeni powietrznej. Realizowane również będą projekty związane z poprawą stanu połączeń kolejowych, zwiększeniem konkurencyjności polskich portów morskich w regionie Morza Bałtyckiego oraz zwiększeniem udziału przyjaznego środowiska transportu publicznego. Beneficjentami pomocy w zakresie tego typu projektów są: podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz portami lotniczymi, podmioty zarządzające liniami kolejowymi, portami morskimi, centrami logistycznymi i śródlądowymi drogami wodnymi, jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje odpowiedzialne za transport publiczny w metropoliach.

Pomoc w ramach sektora energetyki

W przypadku sektora energetyki z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** wsparcie uzyskają m.in. projekty związane z rozwojem systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego, ropy naftowej i jej produktów, rozwojem systemów przesyłowych energii elektrycznej oraz budową systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych. Podmiotami realizującymi projekty w tym zakresie będą przedsiębiorstwa.

W sektorze energetyki ze środków **Funduszu Spójności** dofinansowanie uzyskają m.in. projekty mające na celu zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Beneficjentami pomocy w tego typu przedsięwzięciach będą przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej, państwowe szkoły wyższe i inne instytucje.

Pomoc w ramach sektora kultury

Wsparciem z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** w sektorze kultury objęte będą projekty m.in. z zakresu ochrony i zachowania zabytków nieruchomych o znaczeniu ponadregionalnym, konserwacji i zabezpieczenia ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego, rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie zabytkowych zasobów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych oraz rozwoju i poprawy stanu infrastruktury kultury. Beneficjentami będą m.in. instytucje kultury, jednostki samorządu terytorialnego,

kościóły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne.

Z Funduszu Spójności wsparcie w sektorze kultury nie jest przewidziane.

Pomoc w ramach sektora zdrowia

W sektorze zdrowia wydatki z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** dotyczyć będą inwestycji z zakresu rozbudowy i remontów oraz wyposażenia obiektów infrastruktury ochrony zdrowia w nowoczesny sprzęt medyczny. Głównymi beneficjentami będą niepubliczne i publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Z Funduszu Spójności wsparcie w sektorze zdrowia nie jest przewidziane.

Pomoc w ramach sektora szkolnictwa wyższego

W ramach sektora szkolnictwa wyższego z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** dofinansowanie otrzymują projekty związane z budową lub rozbudową istniejących obiektów infrastruktury, w szczególności tworzeniem nowoczesnych sal wykładowych i laboratoriów wraz z wyposażeniem w aparaturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym. Wspierane będą także projekty przyczyniające się do rozwoju współpracy międzynarodowej uczelni oraz do tworzenia europejskiej sieci kontaktów pomiędzy specjalistami. Beneficjentami będą szkoły wyższe.

Z Funduszu Spójności wsparcie w sektorze szkolnictwa wyższego nie jest przewidziane.

2.1.5. Pomoc ponownie wypłacona lub wykorzystana

W danym okresie sprawozdawczym nie wnioskowano o płatności, a co za tym idzie nie zwrócono żadnych środków.

2.1.6. Analiza jakościowa

Stopień osiągnięcia wskaźników rzeczowych i finansowych w Programie

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002) a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Równoległe do prowadzonych z KE negocjacji Programu trwały prace nad stworzeniem systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Proces ten obejmował tworzenie odpowiednich dokumentów wdrożeniowych m.in. *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ, Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIiŚ, opisu systemu przepływów finansowych, Wytycznych w zakresie sprawozdawczości POIiŚ, Wytycznych w zakresie kontroli realizacji POIiŚ, wzorów wniosków o dofinansowanie, wzorów umów o dofinansowanie oraz Kryteriów wyboru projektów.*

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Realizacja celów Strategii Lizbońskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest ważnym instrumentem realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, a wydatki na cele priorytetowe UE spełniające kryteria określone w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu

Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 stanowią w ramach programu **66,23%** całości wydatków.

Tabela 5. Poziom wydatków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		Kategorie interwencji	Kategoria „lizbońska” (I/N)	Szacunkowy podział pomiędzy kategorie	Wkład wspólnotowy [w mln euro]		Wydatki „lizbońskie” [w mln euro]
					EFRR	FS	
I	Gospodarka wodno-ściekowa				-	2 783,9	-
1.1	Gospodarka wodno – ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM	45	N	10%	-	2 783,9	-
		46	N	90%			
II	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi				-	1 215,7	-
2.1	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	44	N	100%	-	1 015,7	-
2.2	Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich	50	N	80%	-	200,0	-
		53	N	20%			
III	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska				-	556,8	-
3.1	Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	53	N	100%	-	516,0	-
3.2	Zapobieganie oraz ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom	53	N	100%	-	25,6	-
3.3	Monitoring środowiska	53	N	100%	-	15,2	-
IV	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska				200,0	-	-
4.1	Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego	54	N	100%	10,0	-	-
4.2	Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach	44	N	100%	30,0	-	-
4.3	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT)	48	N	100%	55,0	-	-
4.4	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno – ściekowej	46	N	100%	12,5	-	-
4.5	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza	47	N	100%	62,5	-	-
4.6	Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne	44	N	100%	30,0	-	-
V	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych				89,8	-	-

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		Kategorie interwencji	Kategoria „lizbońska” (T/N)	Szacunkowy podział pomiędzy kategorie	Wkład wspólnotowy [w mln euro]		Wydatki „lizbońskie” [w mln euro]
					EFRR	FS	
5.1	Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej	51	N	100%	50,0	-	-
5.2	Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych	51	N	100%	20,0	-	-
5.3	Opracowanie planów ochrony	51	N	100%	10,0	-	-
5.4	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej	51	N	100%	9,8	-	-
VI	Drogowa i lotnicza sieć TEN-T				-	8 802,4	8 058,6
6.1	Rozwój sieci drogowej TEN-T	21 ¹	T	90%	-	7 437,5	6 693,7
		22	N	10%			
6.2	Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski	21	T	100%	-	1 011,4	1 011,4
6.3	Rozwój sieci lotniczej TEN-T	29	T	100%	-	353,5	353,5
VII	Transport przyjazny środowisku				-	7 676,0	6 957,1
7.1	Rozwój transportu kolejowego	16	T	10%	-	4 863,0	4 376,7
		17	T	80%			
		18	N	2%			
		19	N	8%			
7.2	Rozwój transportu morskiego	16	T	3%	-	606,8	455,1
		17	T	2%			
		22	N	25%			
		30	T	70%			
7.3	Transport miejski w obszarach metropolitalnych	52	T	100%	-	2 014,0	2 014,0
7.4	Rozwój transportu intermodalnego	26	T	20%	-	111,3	111,3
		27	T	80%			
7.5	Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych	31	N	100%	-	80,9	-
VIII	Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe				2 945,5	-	1 916,1
8.1	Bezpieczeństwo ruchu drogowego	22	N	100%	100,0	-	-
8.2	Drogi krajowe poza siecią TEN-T	20	T	65%	2 655,5	-	1 726,1
		22	N	35%			
8.3	Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych	28	T	100%	140,0	-	140,0
8.4	Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego	29	T	100%	50,0	-	50,0

¹ Kategorie 20 i 21 obejmują również drogi ekspresowe.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		Kategorie interwencji	Kategoria „lizbońska” (T/N)	Szacunkowy podział pomiędzy kategorie	Wkład wspólnotowy [w mln euro]		Wydatki „lizbońskie” [w mln euro]
					EFRR	FS	
IX	Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna				-	748,0	748,0
9.1	Wysokosprawne wytwarzanie energii	43	T	100%	-	83,8	83,8
9.2	Efektywna dystrybucja energii	43	T	100%	-	139,0	139,0
9.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	43	T	100%	-	55,3	55,3
9.4	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	39	T	40%	-	352,4	352,4
		40	T	3%			
		41	T	47%			
		42	T	10%			
9.5	Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych	41	T	100%	-	70,5	70,5
9.6	Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych	39	T	60%	-	47,0	47,0
		41	T	20%			
		42	T	20%			
X	Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii				974,3	-	432,9
10.1	Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i przebudowa magazynów gazu ziemnego	34	T	27%	765,0	-	405,5
		35	N	27%			
		36	T	26%			
		37	N	20%			
10.2	Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji	35	N	100%	181,9	-	-
10.6	Rozwój przemysłu dla OZE	39	T	45%	27,4	-	27,4
		40	T	5%			
		41	T	45%			
		42	T	5%			
XI	Kultura i dziedzictwo kulturowe				490,0	-	-
11.1	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	58	N	100%	101,0	-	-
11.2	Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym	59	N	100%	304,0	-	-
11.3	Rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego	75	N	100%	85,0	-	-
XII	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia				350,0	-	-
12.1	Rozwój systemu ratownictwa medycznego	76	N	100%	200,0	-	-
12.2	Inwestycję w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	76	N	100%	150,0	-	-
XIII	Infrastruktura szkolnictwa wyższego				500,0	-	375,0

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		Kategorie interwencji	Kategoria „lizbońska” (T/N)	Szacunkowy podział pomiędzy kategorie	Wkład wspólnotowy [w mln euro]		Wydatki „lizbońskie” [w mln euro]
					EFRR	FS	
13.1	Infrastruktura szkolnictwa wyższego	02	T	45%	500,0	-	375,0
		10	T	30%			
		75	N	25%			
XIV	Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego				187,8	-	-
14.1	Sprawne zarządzanie programem	85	N	100%	172,5	-	-
14.2	Informacja i promocja	86	N	100%	11,3	-	-
14.3	Ewaluacja programu	86	N	100%	4,0	-	-
XV	Pomoc techniczna – Fundusz Spójności				-	393,5	-
15.1	Sprawne zarządzanie programem	85	N	100%	-	177,9	-
15.2	Informacja i promocja	86	N	100%	-	11,5	-
15.3	Ewaluacja programu	86	N	100%	-	4,1	-
15.4	Wsparcie największych beneficjentów programu	85	N	100%	-	200,0	-
Razem² alokacja 2007-2013					5 737,4	22 176,3	-
W tym wydatki realizujące strategię lizbońską		66,23%			2 724,0	15 763,7	18 487,7

Źródło: Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ

Kategorie wydatków planowanych do poniesienia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, które wpisują się w realizację Strategii Lizbońskiej obejmują sektor transportu, energetyki oraz szkolnictwa wyższego.

Sektor transportu

Stan systemu transportowego w Polsce jest istotną barierą dla rozwoju przemysłu, handlu i usług, wpływa też negatywnie na wielkość wymiany zagranicznej i zmniejsza mobilność obywateli. Słaba dostępność komunikacyjna Polski wynika z peryferyjnego położenia w ramach UE, jak również ze słabości istniejących połączeń komunikacyjnych. Niska jakość połączeń międzyregionalnych, w tym połączeń pomiędzy największymi ośrodkami metropolitalnymi oraz miastami Polski wschodniej pomiędzy sobą i stolicą, nie pozwala na pełne wykorzystanie istniejącego potencjału nie tylko w gospodarce, lecz także w edukacji, nauce, czy kulturze. Brak spójności terytorialnej sprzyja też utrzymywaniu się dużych różnic rozwojowych pomiędzy poszczególnymi częściami kraju.

W zakresie polityki transportowej realizacja celów Strategii Lizbońskiej odbywać się będzie w ramach trzech priorytetów: VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T*, VII *Transport przyjazny środowisku* oraz VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe*.

Głównym celem przewidzianym dla VI priorytetu *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T* jest poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączeń międzyregionalnych poprzez rozwój

² Różnica pomiędzy kwotami w wierszu a sumą kwot dla poszczególnych priorytetów wynika z zaokrągleń.

drogowej i lotniczej sieci TEN-T oraz poprawa połączeń komunikacyjnych głównych miast województw wschodniej Polski z pozostałą częścią kraju poprzez rozwój sieci drogowej na terenie tych województw.

W efekcie realizacji priorytetu zakładane są:

- stworzenie sieci sprawnych połączeń transportowych, służących intensyfikacji wymiany handlowej na jednolitym rynku, rozwojowi ekonomicznemu regionów;
- poprawa dostępności do głównych aglomeracji miejskich w Polsce;
- poprawa bezpieczeństwa w transporcie pozwalająca na ograniczenie wysokich kosztów społecznych i ekonomicznych wypadków drogowych;
- wzrost dostępności komunikacyjnej terenów Polski wschodniej;
- wzmocnienie atrakcyjności dwóch największych miast Polski wschodniej dla lokalizacji inwestycji produkcyjnych.

W ramach VII priorytetu *Transport przyjazny środowisku* zakładane jest zwiększenie udziału przyjaznych środowisku gałęzi transportu w ogólnym przewozie osób i ładunków.

Przewidywane efekty realizacji priorytetu:

- zwiększenie udziału w przewozie ładunków i osób gałęzi transportu alternatywnych w stosunku do transportu drogowego (transport kolejowy, morski, intermodalny, śródlądowy wodny, transport publiczny na obszarach metropolitalnych);
- lepsze zrównoważenie systemu transportowego;
- zmniejszenie negatywnych oddziaływań transportu na środowisko;
- redukcja zatłoczenia motoryzacyjnego.

Realizacja VIII priorytetu *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe* ma za zadanie poprawę stanu bezpieczeństwa oraz dostępności komunikacyjnej Polski i krajowych połączeń międzyregionalnych, położonych poza siecią TEN-T oraz wybranych odcinków dróg objętych tą siecią.

Przewidywane efekty realizacji priorytetu:

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- usprawnienie połączeń o charakterze międzyregionalnym;
- zwiększenie zakresu stosowania Inteligentnych Systemów Transportu;
- poprawa bezpieczeństwa w transporcie lotniczym.

Sektor energetyki

W kontekście Strategii Lizbońskiej stwierdza się, że utworzenie nowoczesnej infrastruktury energetycznej jest warunkiem wstępnym jej realizacji. Podkreśla się, iż aby wzrost gospodarczy był przyjazny środowisku, konieczne jest wprowadzanie innowacji ekologicznych, w szczególności w zakresie efektywnego wykorzystania energii. Istotnym elementem strategii jest dokończenie budowy konkurencyjnych rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego. Zakończenie tego procesu uwarunkowane jest istnieniem sprawnej infrastruktury przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz gazu. Stąd realizacja celów określonych w Programie dla energii ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów Strategii Lizbońskiej.

Wysoki poziom bezpieczeństwa energetycznego, postrzegany przez pryzmat pewnych i niezakłóconych dostaw paliw i energii o wysokiej jakości, istnienia lub stanu technicznego infrastruktury energetycznej na określonych obszarach, poziomu sprawności wytwarzania energii oraz oddziaływania energetyki na środowisko, ma zasadnicze znaczenie dla podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej naszego kraju. W zakresie energetyki cel ten będzie realizowany poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

- poprawę bezpieczeństwa energetycznego państwa w zakresie oddziaływania sektora energetyki na środowisko;
- poprawę bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej i produktów ropopochodnych oraz rozbudowę podziemnych magazynów gazu ziemnego, a także magazynowanie ropy naftowej i paliw;
- poprawę bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez dywersyfikację źródeł nośników energii.

Cele te będą realizowane w ramach dwóch priorytetów: IX *Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna*, obejmującym inwestycje w zakresie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii oraz X *Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii* uwzględniającym inwestycje w energetyczną infrastrukturę sieciową, transportową i magazynową oraz wsparcie rozwoju przemysłu dla odnawialnych źródeł energii. Wybór tych priorytetów wynika zarówno z wytycznych strategicznych UE, jak również programów krajowych.

Sektor szkolnictwa wyższego

Założenia odnowionej Strategii Lizbońskiej oraz w szczególności opracowany przez KE w ramach Procesu Bolońskiego dokument „*Rola uniwersytetów w Europie wiedzy*” podkreślają, że szkolnictwo wyższe odgrywa zasadniczą rolę w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Szkolnictwo wyższe, jego jakość oraz dostosowanie do wymogów rynku pracy, jest jednym z czynników determinujących rozwój gospodarczy poprzez zwiększanie atrakcyjności osiedleńczej i lokalizacyjnej dla inwestorów i mieszkańców. Brak odpowiedniej liczby wykwalifikowanych specjalistów, zwłaszcza jeśli chodzi o dziedziny matematyczno-przyrodnicze i techniczne, powoduje konieczność ich poszukiwania poza granicami kraju, co w konsekwencji może prowadzić do spowolnienia procesu inwestycji w Polsce i zagrożenia dla realizacji kluczowych dla kraju inwestycji infrastrukturalnych.

Konieczność nakierowania wsparcia w zakresie szkolnictwa wyższego przede wszystkim na działania związane z najnowszymi technologiami spowodowane jest z jednej strony dużymi kosztami związanymi z zapewnieniem nowoczesnego wyposażenia, umożliwiającego studentom zapoznanie się z aktualnymi osiągnięciami w danej dziedzinie, z drugiej strony dużym potencjałem rynku pracy nowych technologii pozwalającym na wykorzystanie zdobytych w czasie takich studiów wyższych umiejętności.

Wsparcie premiować będzie projekty przyczyniające się do rozwoju współpracy międzynarodowej uczelni, w tym organizacji studiów o charakterze międzynarodowym, oraz do tworzenia europejskiej sieci kontaktów pomiędzy specjalistami w priorytetowych dziedzinach. Rozbudowa infrastruktury szkolnictwa wyższego będzie stwarzać warunki dla realizacji modelu szkolnictwa wyższego zgodnego z założeniami Deklaracji Bolońskiej i Strategii Lizbońskiej.

Wsparcie zostanie udzielone na realizację inwestycji infrastrukturalnych służących prowadzeniu działalności dydaktycznej na poziomie wyższym, głównie w zakresie nauk

ściślych i technicznych oraz działalności rozwojowej i naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. Realizowane projekty będą w szczególności polegały na: budowie, przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów infrastruktury (budowa nowoczesnych sal wykładowych i laboratoriów wraz z wyposażeniem w aparaturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym) oraz dostosowaniu stanu technicznego infrastruktury do wymogów nowego wyposażenia. W ograniczonym zakresie przedsięwzięcia będą polegały na budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów infrastruktury towarzyszącej wykorzystywanej przez studentów (np. obiekty uczelnianej infrastruktury sportowej).

Przewidywane efekty realizacji priorytetu XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*:

- podniesienie jakości kształcenia w zakresie nowoczesnych technologii;
- rozszerzenie dostępu studentów do nowoczesnych narzędzi i technik informacyjnych, w tym zwłaszcza Internetu szerokopasmowego;
- stworzenie warunków dla rozszerzenia udziału szkół wyższych w realizowaniu europejskich projektów edukacyjnych i badawczych.

Zasada partnerstwa w Programie

Na każdym etapie tworzenia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w prace nad ostatecznym kształtem dokumentów zaangażowani byli partnerzy społeczni. Szeroko zakrojone konsultacje społeczne Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko rozpoczęły się we wrześniu 2006 r. i zakończyły w październiku 2006 r. W trakcie tego procesu konsultowany był także projekt prognozy oddziaływania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na środowisko. Konsultacjom poddano również *Listę projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* (kwiecień 2007). Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem i zgromadziły około 1 700 uczestników reprezentujących zainteresowane środowiska: organizacje społeczne i gospodarcze, instytucje pozarządowe (również ekologiczne), środowiska eksperckie i profesjonalno-akademickie, jednostki naukowe (placówki naukowe PAN, szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe), jednostki samorządu terytorialnego, administrację rządową, parlamentarzystów, a także instytucje realizujące projekty w ramach perspektywy finansowej 2004-2006.

Przeprowadzono również ewaluację zewnętrzną projektu Programu, badając m.in. stopień w jakim Program odpowiada na realne problemy społeczno-gospodarcze oraz spójność zewnętrzną (inne dokumenty i strategie), jak i wewnętrzną Programu.

W wyniku tych konsultacji i ewaluacji uwzględniono wiele postulatów i propozycji środowisk społecznych i gospodarczych, samorządów województw, a także partnerów społeczno-gospodarczych.

W fazie wdrażania Programu zasada partnerstwa jest realizowana poprzez zapewnienie udziału przedstawicieli partnerów społeczno-gospodarczych w pracach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (zwanego dalej Komitetem Monitorującym). Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczące komitetów monitorujących określają procedurę wyboru partnerów społeczno-gospodarczych do składu członkowskiego komitetów monitorujących, tak by zapewnić szeroką reprezentację odpowiadającą specyfice danego programu, poszczególnym sektorom gospodarki. Skład Komitetu Monitorującego dedykowanego obsłudze Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko został opisany w punkcie 2.7 dotyczącym systemu monitorowania.

Zasada równości płci w Programie

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko ma obowiązek zapewnić realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, który wspiera przede wszystkim projekty infrastrukturalne, priorytetowo traktowane będą inwestycje, których elementem są zmiany techniczne istniejącej infrastruktury lub tworzenie nowej, z uwzględnieniem dostępności dla osób niepełnosprawnych. Szczególne znaczenie będzie miało stosowanie tej zasady podczas wdrażania priorytetów w zakresie transportu publicznego oraz infrastruktury społecznej.

Zasada horyzontalna równości szans kobiet i mężczyzn będzie brana pod uwagę również przy wyborze projektów. Jednak ze względu na infrastrukturalny charakter Programu bezpośrednie dostosowanie inwestycji do potrzeb kobiet lub mężczyzn nie będzie stanowiło głównego elementu inwestycji. Wyjątek stanowi wsparcie dla infrastruktury szkolnictwa wyższego (XIII priorytet *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*), gdzie przy wyborze projektów do wsparcia będzie brany pod uwagę wskaźnik dotyczący udziału kobiet w liczbie absolwentów kierunków ścisłych i technicznych w stosunku do ogólnej liczby absolwentów tych kierunków.

2.2. Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi

System zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zaprojektowany został w sposób mający zagwarantować przestrzeganie polityk wspólnotowych. Projekty w ramach Programu muszą być realizowane zgodnie z prawem wspólnotowym. W szczególności, każdy projekt na każdym etapie realizacji poddawany jest weryfikacji w zakresie zgodności z obowiązującym prawem wspólnotowym, m.in. w obszarach zamówień publicznych, ochrony środowiska, ochrony przyrody, pomocy publicznej oraz rachunkowości. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie weryfikowane jest spełnianie przez potencjalnych beneficjentów kryteriów takich jak: gotowość techniczna projektu do realizacji (posiadanie wymaganych prawem dokumentów, zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego), gotowość organizacyjno-instytucjonalna (posiadanie procedur zawierania umów), zgodność projektu z wymaganiami prawa ochrony środowiska, efektywność energetyczna stosowanych rozwiązań, a ponadto dla niektórych typów projektów pozytywny wpływ na politykę horyzontalną równości szans. Weryfikacja realizacji polityk wspólnotowych przez beneficjentów odbywa się także poprzez kontrolę wniosków beneficjentów o płatność, a także podczas kontroli realizacji projektu na miejscu. Procedury realizacji tych czynności kontrolnych opisują wydane przez Instytucję Zarządzającą *Wytyczne w zakresie kontroli realizacji POIiŚ*. Wytyczne opisują także szczegółowo kontrolę procedur zawierania umów (w tym kontrole ex-ante).

Podczas przygotowania do realizacji Programu napotkano na problem niezgodności polskich przepisów prawnych z wymogami dyrektywy Rady 85/337/EWG z 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska. W związku z powyższym, podjęto działania mające na celu pełne dostosowanie

prawa polskiego do wymogów prawa UE, a ponadto Instytucja Zarządzająca podjęła działania mające na celu aktualizację *Wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych i regionalnych programów operacyjnych* oraz sformułowanie zaleceń, które wskażą beneficjentom sposób postępowania w okresie przejściowym tj. do czasu wejścia w życie znowelizowanych polskich przepisów prawnych.

2.3. Opis napotkanych problemów wraz z podjętymi działaniami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w instytucjach pośredniczących trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*³ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów*⁴, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

2.4. Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego (w stosownych wypadkach)

Reformy w obszarze polityki makroekonomicznej i budżetowej, polityki mikroekonomicznej i strukturalnej oraz polityki rynku pracy, jakie rząd polski podejmuje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia są opisane w *Krajowym Programie Reform na lata 2005-2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej*.

W 2007 r. nastąpiło zakończenie prac analitycznych w wybranych obszarach niezbędnych dla właściwego przygotowania procesu legislacyjnego oraz wdrożenia odpowiednich rozwiązań.

W pierwszym rządzie realizowane są reformy, które mają największe znaczenie dla wprowadzania zmian o charakterze strukturalnym, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i mikroekonomicznym.

Z uwagi na wstępny etap Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko reformy przeprowadzone w okresie sprawozdawczym nie miały bezpośredniego wpływu na realizację Programu.

³ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

⁴ *Kryteria wyboru projektów* zatwierdzane były podczas trzech kolejnych posiedzeń Komitetu Monitorującego Program Infrastruktura i Środowisko. Kryteria dla priorytetów XIV i XV zostały przyjęte przez Komitet 5 lutego 2008 r., kryteria dla priorytetów I, II, III, IV, V, IX, X, XI i XII przyjęto 6 marca 2008 r., zaś kryteria dla priorytetów VI, VII, VIII i XIII zostały uchwalone przez Komitet 8 kwietnia 2008 r.

2.5. Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 (w stosownych wypadkach)

Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został zatwierdzony przez KE 7 grudnia 2007 r. w okresie sprawozdawczym nie rozpoczęto naborów wniosków i nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie. W związku z powyższym nie zaistniały zasadnicze modyfikacje o których mowa w art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

2.6. Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Zgodnie z zapisami art. 9 rozporządzenia nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 „państwa członkowskie zapewniają koordynację pomocy z funduszy, EFRROW, EFR oraz interwencji EBI i innych istniejących instrumentów finansowych”.

Wzajemna komplementarność wszystkich programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia została zaprojektowana w ten sposób, że programy krajowe (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej i Program Operacyjny Kapitał Ludzki – komponent centralny) wspierają przedsięwzięcia o zasięgu i znaczeniu ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, natomiast działania w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych i regionalnego komponentu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki będą miały zasięg regionalny, subregionalny i lokalny. Dodatkowo, na obszarach przygranicznych, będą realizowane działania transgraniczne w ramach programów europejskiej współpracy terytorialnej (EWT).

Dla prawidłowej realizacji funkcji koordynacji polityk horyzontalnych, jak i strategicznego monitorowania i oceny realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 11 kwietnia 2007 r. został powołany Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 pod przewodnictwem Ministra Rozwoju Regionalnego. W pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. W obradach Komitetu, na pisemne zaproszenie przewodniczącego, mogą uczestniczyć eksperci oraz przedstawiciele innych instytucji, grup społecznych i zawodowych w charakterze obserwatorów bez prawa głosu przy podejmowaniu uchwał.

Do zadań Komitetu należy m.in. monitorowanie realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia i poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej i Polityki Spójności.

W celu wyeliminowania ewentualnego nakładania się interwencji poszczególnych programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego, instytucje zarządzające stosują się do zapisów *Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej*

Polityki Rybackiej – dokumentu zaakceptowanego przez Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013.

Celem dokumentu jest przyporządkowanie realizacji określonych typów projektów do poszczególnych programów operacyjnych. Dokument ten jest efektem uzgodnień wszystkich instytucji zaangażowanych w programowanie rozwoju na lata 2007-2013.

Za podstawowe kryterium demarkacji przyjęto wartość kwotową projektu, gdzie projekty o wyższym koszcie realizowane będą, co do zasady, w ramach programów polityki spójności. W poszczególnych przypadkach konieczne było uzupełnienie demarkacji o pozostałe kryteria. Tam gdzie było to konieczne, demarkację uzupełniono o kryterium beneficjenta projektu. Zastosowanie przyjętych rozwiązań uniemożliwi jednoczesną realizację tych samych projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i pozostałych programów operacyjnych polityki spójności oraz programów operacyjnych Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej.

W zakresie wykonywania funkcji koordynacyjnych działa również Komitet Monitorujący Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Komitet Monitorujący wypełnia zadania instytucji sprawującej nadzór i kontrolę nad prawidłową realizacją działań w ramach Programu, w tym zwłaszcza opiniuje i wyraża zgodę na wprowadzanie zmian i modyfikacji w zakresie kryteriów wyboru projektów i innych zadań mających wpływ na koordynację działań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z ząębającymi się działaniami w ramach innych programów operacyjnych, zwłaszcza z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Programem Operacyjnym Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013.

Koordynacja komplementarności jak również linia demarkacyjna znajdują odzwierciedlenie w dokumentach programowych (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ wraz z Kryteriami wyboru projektów*). Ponadto mechanizmy uniemożliwiające finansowanie projektów z różnych funduszy oraz w ramach dwóch perspektyw finansowych (2004-2006 oraz 2007-2013) zostały zapewnione w formie odpowiednich procedur wewnętrznych instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu jak również poprzez wymóg składania przez beneficjentów stosownych oświadczeń.

W trakcie przygotowania dużych projektów inwestycyjnych Polska korzysta i będzie korzystać ze wspólnej inicjatywy KE, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju - JASPERS (*Joint Assistance to Support Projects in European Regions*) dotyczącej wsparcia przygotowania dużych projektów inwestycyjnych. Pomoc w ramach JASPERS w zakresie przygotowania dokumentacji otrzymają najważniejsze projekty m.in. w sektorze transportu, środowiska oraz energetyki.

Priorytetowo będą traktowane nowe obszary interwencji, w których dotychczasowe doświadczenie Polski jest ograniczone oraz projekty ważne, ale trudne do realizacji ze względu na specyficzne problemy takie jak np. pomoc publiczna czy kwestie środowiskowe. Dodatkowo do wsparcia w ramach JASPERS będą proponowane projekty, które mają charakter modelowy, których rezultaty da się wykorzystać przy przygotowywaniu innych projektów. Uzyskanie wsparcia JASPERS będzie również przydatne w kwestiach horyzontalnych, w szczególności dla projektów pomocy publicznej czy projektów generujących dochód oraz kwestii związanych z innymi czynnikami mającymi wpływ na koszty realizacji projektów. Wsparcie dotyczyć będzie w szczególności II, III, VI, VII, IX, X oraz XI priorytetu.

Zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006 pozwalającym finansować z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego działania kwalifikowane w ramach

Europejskiego Funduszu Społecznego (tzw. zasada cross-financingu), finansowane będą projekty o charakterze szkoleniowym w ramach priorytetu V. Wkład wspólnotowy przeznaczony na te projekty nie przekroczy 8 980 tys. euro. W pozostałych priorytetach finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (IV, VIII, X, XI, XII, XIII, XIV) nie przewiduje się na obecnym etapie stosowania zasady cross-financingu.

2.7. Uzgodnienia dotyczące systemu monitorowania

Obowiązki instytucji zarządzających dotyczące stworzenia sprawnego systemu monitorowania i sprawozdawczości wynikają z zapisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31 lipca 2006 r.).

Szczegółowe zasady dotyczące systemu monitorowania i sprawozdawczości dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zostały określone w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. Wytyczne określają tryb, formy, zakres i terminy sprawozdawczości oraz wzory dokumentów sprawozdawczych. Monitorowanie Programu służy zagwarantowaniu realizacji celów strategicznych i częściowych określonych w Programie (monitorowanie rzeczowe) oraz pełnej absorpcji alokowanych środków (monitorowanie finansowe). Prawidłowy przebieg procesu monitorowania pozwala m.in. na bieżąco śledzić postęp finansowy Programu, odpowiednio wcześniej reagować na występujące trudności i nieprawidłowości oraz pozyskiwać dane niezbędne w procesie oceny, przyczyniając się w konsekwencji do zapewnienia odpowiedniej jakości wdrażania.

System sprawozdawczości jest realizowany w oparciu o sprawozdania okresowe (półroczne), roczne, końcowe oraz raporty z osiągniętych efektów i zbiorczą informację z raportów z osiągniętych efektów sporządzane na każdym z poziomów wdrażania Programu. Informacje na temat postępów w realizacji opracowują i przekazują: beneficjenci, instytucje wdrażające, instytucje pośredniczące oraz Instytucja Zarządzająca.

Sprawozdawczość odbywa się według określonych terminów przez cały okres wdrażania. Sprawozdania są sporządzane okresowo – co pół roku, rocznie oraz na koniec okresu wdrażania. Sprawozdania są weryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym przez jednostkę nadrzędną w stosunku do jednostki przygotowującej sprawozdanie. Realizacja Programu jest monitorowana przez Komitet Monitorujący, natomiast stan realizacji priorytetów przez właściwe podkomitety monitorujące (z wyłączeniem priorytetów pomocy technicznej).

Funkcję sprawozdania składanego przez beneficjenta spełnia wniosek o płatność w części dotyczącej postępu w realizacji projektu. Wniosek o płatność jest składany przynajmniej raz na trzy miesiące.

W celu zapewnienia zdolności gromadzenia i agregacji danych w zakresie i formacie wymaganym przez KE na mocy regulacji wspólnotowych na lata 2007-2013 utworzony został Krajowy System Informatyczny Monitorowania i Kontroli funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie 2007-2013 (KSI SIMIK 07-13).

W KSI SIMIK 07-13 znajdują się informacje o wnioskach o dofinansowanie projektu, umowach o dofinansowanie, wnioskach o płatność, przeprowadzonych kontrolach, zbiorcze deklaracje wydatków oraz rejestr kwot odzyskanych, pozostających do odzyskania

i wycofanych. Ponadto KSI SIMIK 07-13 będzie umożliwiał tworzenie określonych raportów, w szczególności zestawień wydatków i wniosków o płatność przygotowywanych na różnych poziomach czy prognoz wydatków. KSI SIMIK 07-13 będzie podstawowym źródłem informacji o projektach, jak również informacji finansowych niezbędnych do sporządzenia sprawozdania rocznego.

W 2007 r. w ramach KSI SIMIK 07-13 uruchomione zostały moduły pozwalające na rejestrowanie podstawowych danych dot. projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko tj.: wnioski aplikacyjne, wnioski dot. dużych projektów, umowy o dofinansowanie, wnioski o płatność oraz kontrole. Dodatkowo został także udostępniony interfejs wymiany danych pomiędzy lokalnymi systemami stosowanymi w instytucjach uczestniczących we wdrażaniu Programu a KSI SIMIK 07-13. Kolejne funkcje systemu będą oddane do użytku na początku 2008 r. Dane gromadzone w systemie KSI SIMIK 07-13 umożliwiają przedstawienie Komisji Europejskiej informacji w zakresie i w terminach określonych przepisami wspólnotowymi.

W ramach prac wdrożeniowych w 2007 r. w każdej instytucji przeszkoleni zostali administratorzy systemu oraz trwały prace nad nadaniem uprawnień dla użytkowników systemu. W 2008 r. użytkownicy systemu zostaną przeszkoleni przez wyznaczonych w tym celu administratorów.

Jednym z narzędzi bieżącego monitorowania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko jest system informacji miesięcznej, agregujący dane dotyczące m.in. złożonych wniosków o dofinansowanie, podpisanych umów o dofinansowanie, wniosków o płatność i zrealizowanych płatności.

Monitorowanie przez Instytucję Zarządzającą realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wykonywane jest przez ustanowiony dla Programu Komitet Monitorujący. Komitet Monitorujący został powołany Zarządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego Nr 28 z dnia 28 grudnia 2007 r. Do zadań Komitetu należy między innymi:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie *Kryteriów wyboru projektów* oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów;
- okresowe badanie postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów, określonych w Programie, na podstawie dokumentów przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą;
- analizowanie rezultatów realizacji Programu, w szczególności osiągania celów wyznaczonych dla każdego priorytetu oraz wyników ocen (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji Programu, w szczególności w przypadku, gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w Programie;
- analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowych raportów z wdrażania, zapoznanie się z rocznymi raportami z kontroli programu oraz z komentarzami KE do tych raportów;
- przedkładanie Instytucji Zarządzającej propozycji zmian lub analiz Programu ułatwiających realizację celów funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności określonych w rozporządzeniu ogólnym dotyczącym tych funduszy lub służącym usprawnieniu zarządzania Programem, w tym zarządzania finansowego;
- analizowanie i zatwierdzanie wszelkich propozycji zmian treści decyzji KE w sprawie wkładu funduszy.

W pracach Komitetu na prawach członków uczestniczą przedstawiciele:

- instytucji rządowych:
 - przedstawiciel Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko,
 - przedstawiciel koordynatora Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia,
 - przedstawiciele ministerstw właściwych ze względu na zakres działań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
 - przedstawiciel ministra właściwego ds. finansów publicznych,
 - przedstawiciel instytucji certyfikującej,
 - przedstawiciel ministra właściwego ds. rozwoju wsi,
 - przedstawiciel ministra właściwego ds. rybołówstwa,
- instytucji samorządowych,
- reprezentanci organizacji pracowników i pracodawców,
- organizacji pozarządowych,
- środowiska akademicko-naukowego.

Ponadto, w posiedzeniach Komitetu biorą udział obserwatorzy reprezentujący m.in. instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi (zarządy województw), instytucje wdrażające, wojewodowie, organizacje samorządowe, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz przedstawiciele KE (z głosem doradczym).

Ze strony partnerów społecznych i gospodarczych w skład Komitetu wchodzi:

- członkowie:
 - Przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
 - Prezes Stowarzyszenia Eko-Unia,
 - Przedstawiciel Polskiego Kongresu Drogowego,
 - Przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej,
 - Przedstawiciel Związku Harcerstwa Polskiego,
 - Przedstawiciel Caritas Polska,
 - Przedstawiciel Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych "Lewiatan",
 - Przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność",
 - Przedstawiciel Business Centre Club,
- obserwatorzy:
 - Prezes Zarządu Związku Województw RP,
 - Przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich RP,
 - Przedstawiciel Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - Przedstawiciel Forum Związków Zawodowych,

- Przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego,
- Przedstawiciel Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- Przedstawiciel Związku Banków Polskich.

Przed zatwierdzeniem przez KE Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, na podstawie ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, powołany został Prekomitet Monitorujący Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. I posiedzenie Prekomitetu odbyło się 25 lipca 2007 r. Na posiedzeniu Instytucja Zarządzająca Programem przedstawiła do zaopiniowania projekt *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz wyniki konsultacji społecznych tego dokumentu, które odbyły się na przełomie kwietnia i maja 2007 r.

Założenia dotyczące systemu ewaluacji Programu zostały zapisane w *Planie ewaluacji POIiŚ na lata 2007-2013*, w którym zawarto opis systemu ewaluacji, tematy planowanych badań ewaluacyjnych oraz plan budowy potencjału ewaluacyjnego. Zgodnie z zapisami *Planu ewaluacji POIiŚ na lata 2007-2013*, Instytucje Pośredniczące oraz Instytucja Zarządzająca przygotowują roczne plany ewaluacji zawierające podstawowe informacje o planowanych badaniach.

W działania ewaluacyjne Programu zaangażowane są: Instytucja Zarządzająca, instytucje pośredniczące, Grupa Sterująca Ewaluacją POIiŚ oraz Komitet Monitorujący. Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za koordynację procesu ewaluacji, budowanie potencjału ewaluacyjnego oraz nadzorowanie ewaluacji horyzontalnych i programowych, natomiast instytucje pośredniczące są odpowiedzialne za ewaluacje na poziomie priorytetów, działań i projektów. W skład Grupy Sterującej Ewaluacją Programu wchodzi przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, wszystkich instytucji pośredniczących (ewentualnie instytucji wdrażających, gdy taką decyzję podjęła dana instytucja pośrednicząca), Krajowej Jednostki Oceny oraz ad hoc eksperci i partnerzy społeczno-gospodarczy. Grupa ma za zadanie identyfikować obszary badawcze, opiniować dokumenty ewaluacyjne i podział środków na ewaluację, jak również podejmować decyzje odnośnie przyjmowania rekomendacji. Komitet Monitorujący przede wszystkim identyfikuje obszary badawcze oraz podejmuje decyzje odnośnie wykorzystania rekomendacji z badań, co do których Grupy Sterującej Ewaluacją Programu nie mogła podjąć jednomyślnej decyzji lub które określiła jako istotne.

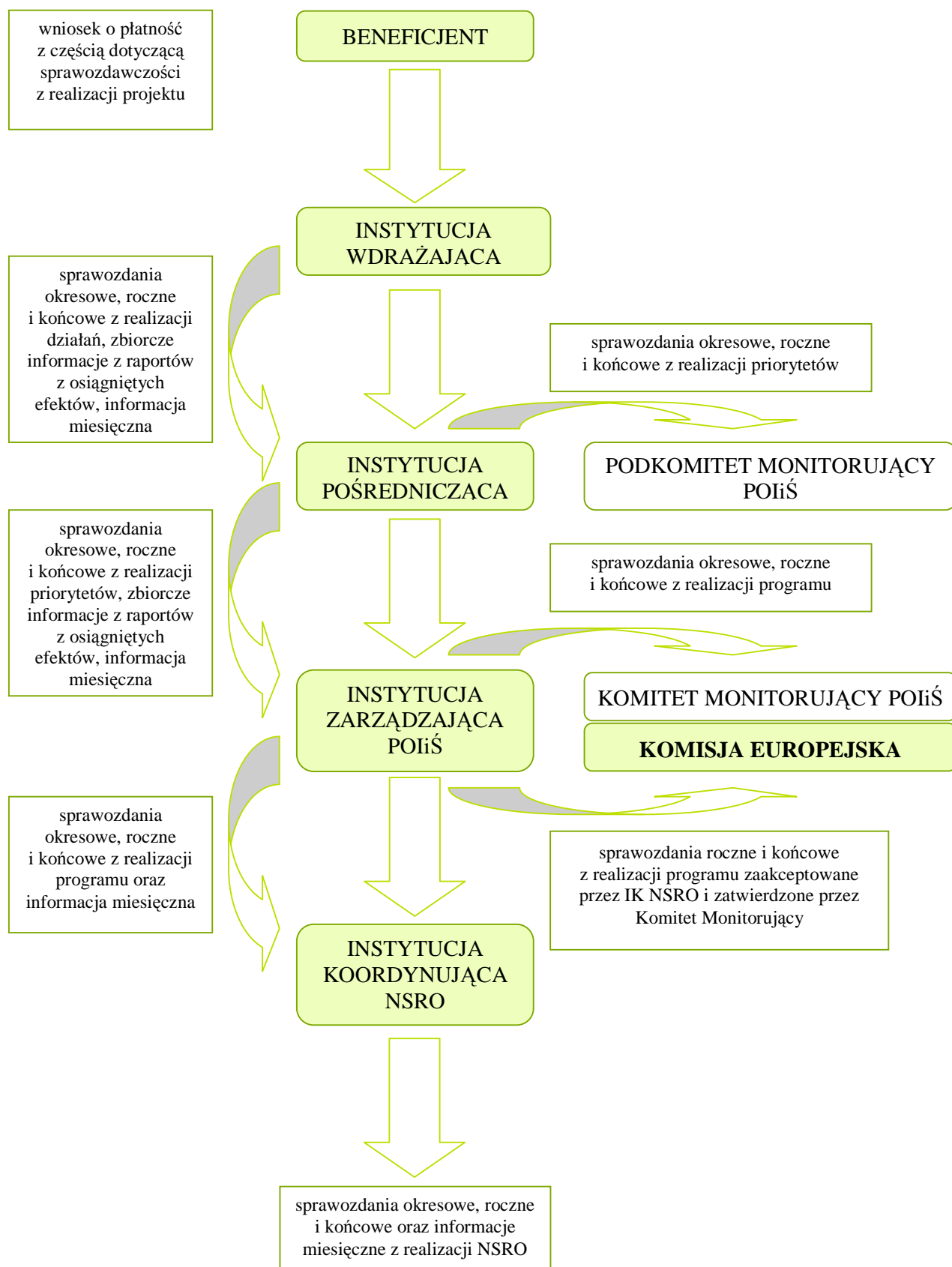
W 2008 r. realizowane będą następujące badania ewaluacyjne:

- „*Definicje, metodologia liczenia wskaźników w ramach POIiŚ*”,
- „*Opracowanie metodologii liczenia wskaźnika średniej międzygałęziowej dostępności transportowej terytorium Polski oraz jego oszacowanie*”,
- „*Badanie ex-ante znajomości POIiŚ*”.

Pierwsze dwa badania mają na celu poprawę jakości danych monitoringowych, jakimi są wskaźniki postępu rzeczowego. Z kolei badanie trzecie umożliwi rozpoznanie potrzeb informacyjnych społeczeństwa w zakresie procesu pozyskiwania środków i procedur wdrażania Programu, co pomoże w lepszym zaplanowaniu działań promocyjnych.

Dodatkowo Krajowa Jednostka Oceny nałożyła na wszystkie Instytucje Zarządzające uczestniczące we wdrażaniu Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia obowiązek przeprowadzenia do końca lipca 2008 r. ewaluacji kryteriów wyboru projektów.

Schemat systemu sprawozdawczości

2.8. Krajowa rezerwa wykonania pomocy

Nie dotyczy sprawozdania za rok 2007.

3. Postęp wdrażania programu wg priorytetów

3.1. Priorytet I Gospodarka wodno - ściekowa

Realizacja priorytetu I *Gospodarka wodno-ściekowa* stanowi jedno z narzędzi współfinansowania realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)⁵ i ma na celu wyposażenie (do końca 2015 r.) aglomeracji powyżej 15 000 RLM w systemy kanalizacji oraz oczyszczalnie ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Zgodnie z założeniami KPOŚK Polska powinna wybudować, rozbudować lub zmodernizować oczyszczalnie ścieków w 318 aglomeracjach powyżej 15 000 RLM. Wymagana jest również rozbudowa lub modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w 459 aglomeracjach o łącznej długości ok. 20 000 km. Ponadto, w KPOŚK przewidziano budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków w aglomeracjach powyżej 2 000 RLM i inwestycje te będą wspierane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych.

Beneficjentami w ramach priorytetu I będą przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji obowiązków własnych gmin.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach jednego działania priorytetu I *Gospodarka wodno-ściekowa*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 2,8 mld euro, co stanowi 12,6% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i prawie 10% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.1.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.1.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 6. Postęp fizyczny w ramach priorytetu I Gospodarka wodno - ściekowa

Wskaźniki	Rok*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba wybudowanych/ rozbudowanych/ zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1 273	-	-	1 273
	Sytuacja wyjściowa	955	-	-	-	-	-	-	-	-	955
Długość wybudowanej i przebudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	9 000	-	-	9 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Liczba osób podłączonych do wybudowanej sieci wodociągowej (os.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	80 000	-	-	80 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

⁵ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem rządowym mającym na celu wypełnienie zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym w zakresie wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Program ten stanowi plan działań inwestycyjnych w celu osiągnięcia pełnej zgodności z wymogami dyrektywy do końca 2015 r.

Wskaźniki	Rok*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Liczba osób podłączonych do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (os.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	810 000	-	-	810 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Przyrost liczby aglomeracji spełniających w wyniku realizacji projektów wymogi dyrektywy 91/271/EWG (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	200	-	-	200
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- w tym aglomeracji powyżej 15 tys. RLM (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	180	-	-	180
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych.

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.1.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.1.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu I nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach I priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*⁶ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś

⁶ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*⁷, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.2. Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem priorytetu II jest wzrost korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału składowanych odpadów komunalnych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich.

W zakresie gospodarki odpadami wsparcie będzie udzielane projektom dotyczącym zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu oraz wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych i likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów.

Ponadto, w zakresie ochrony powierzchni ziemi wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące rekultywacji terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze, stabilizacji osuwisk oraz ochrony brzegów morskich. W ramach kompleksowej rekultywacji przewiduje się również rozminowanie obszarów popolygonowych i usuwanie zanieczyszczeń gruntowych.

W ramach priorytetu mogą być realizowane wyłącznie projekty wielkoobszarowe na terenach niezurbanizowanych i jedynie w sytuacji, gdy obecny właściciel gruntu nie jest odpowiedzialny za powstanie zanieczyszczenia lub degradację środowiska.

Beneficjentami w ramach priorytetu II będą przede wszystkim:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki;
- podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego;
- wojewodowie;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- urzędy morskie;
- wojsko – jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej oraz dla których jest on organem założycielskim lub organem nadzorczym.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach dwóch działań priorytetu II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 1,2 mld euro, co stanowi 5,5% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 4,4% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

⁷ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu I zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

3.2.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.2.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 7. Postęp fizyczny w ramach priorytetu II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba projektów które uzyskały wsparcie	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	32	-	-	32
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba nowych ponadregionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	20	-	-	20
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Ilość zmodernizowanych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	12	-	-	12
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Powierzchnia terenów powojсковych i popoligonowych poddanych rekultywacji (ha)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	17 000	-	-	17 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu rekultywacji gruntów lub poddanych ochronie	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	10	-	-	10
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Udział odpadów komunalnych składowanych w odniesieniu do wytworzonych (%)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	85	-	-	85
	Sytuacja wyjściowa	95,3	-	-	-	-	-	-	-	-	95,3
Poziom składowania odpadów (%)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	50	-	-	50
	Sytuacja wyjściowa	79,1	-	-	-	-	-	-	-	-	79,1

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.2.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca

Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.2.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu II nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach II priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*⁸ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*⁹, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.3. Priorytet III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Realizacja priorytetu III ma na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizację skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska uzyskiwanych w ramach systemu monitorowania środowiska.

Wsparcie będzie udzielane projektom związanym z m.in.: odtwarzaniem i modernizowaniem zabudowy hydrotechnicznej, odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych do Morza Bałtyckiego, budowaniem i doskonaleniem stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i stwarzanych poważnymi awariami, zakupem specjalistycznego sprzętu niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych, wsparciem technicznym krajowego systemu reagowania kryzysowego oraz ratowniczo-gaśniczego, a także ze wzmocnieniem systemu monitorowania środowiska.

W ramach priorytetu III beneficjentami będą przede wszystkim:

- regionalne zarządy gospodarki wodnej;

⁸ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

⁹ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu II zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki;
- podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- Komenda Główna oraz komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska;
- urzędy morskie;
- Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa;
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 556,8 mln euro, co stanowi 2,5% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i blisko 2% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.3.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.3.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 8. Postęp fizyczny w ramach priorytetu III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska*

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba projektów ochrony przed zagrożeniami naturalnymi	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	40	-	-	40
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych urzędów służących gospodarowaniu wodami (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba nowych lub zmodernizowanych stanowisk pomiarowych lub innych narzędzi w zakresie monitoringu środowiska (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	170	-	-	170
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba nowo wybudowanych obiektów małej retencji (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	380	-	-	380
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba stanowisk oraz liczba	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
specjalistycznych urzędzeń niezbędnych do analizowania, prognozowania i skutecznego reagowania na zagrożenia (szt.)	Cel	-	-	-	-	-	-	494	-	-	494
	Sytuacja wyjściowa	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Wskaźniki rezultatu											
Objętość zretencjonowanej wody w ramach małej i dużej retencji [mln m ³]	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	49	-	450	450
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Czas przeprowadzenia rozpoznania i reagowania na zagrożenie na poziomie kraju (godz.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
	Sytuacja wyjściowa	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową (os.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	50 000	-	2 750 000	2 750 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba osób objętych ochroną przed innymi niż powódź zagrożeniami (os.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1 350 000	-	-	1 350 000
	Sytuacja wyjściowa	750 000	-	-	-	-	-	-	-	-	750 000
Liczba opracowanych planów zarządzania dorzeczem zawierająca: plany gospodarowania wodami, program wodno – środowiskowy oraz plany zarządzania ryzykiem występowania powodzi	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	21	-	-	21
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.3.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.3.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu III nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach III priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*¹⁰ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*¹¹, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.4. Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Realizacja priorytetu IV ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.

W ramach priorytetu wsparcie uzyskują projekty dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw, związane z redukcją ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery i odprowadzanych ze ściekami oraz redukujące ilość wytwarzanych odpadów i zwiększające udział odpadów poddawanych procesom odzysku, w szczególności recyklingu. Finansowane będą także przedsięwzięcia z zakresu systemów zarządzania środowiskowego, przygotowania niezbędnych audytów w celu uzyskania certyfikatów oraz pomoc we wdrożeniach niezbędnych do uzyskania certyfikatów, projekty dla uzyskania eko-znaków dla produktów, projekty z zakresu racjonalizacji gospodarki odpadami w przedsiębiorstwach oraz wsparcia dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT).

Beneficjentami w ramach priorytetu IV będą małe, średnie i duże przedsiębiorstwa za wyłączeniem przedsiębiorstw wymienionych w art. 35 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) oraz przedsiębiorstw objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

¹⁰ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

¹¹ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu III zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach sześciu działań priorytetu IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 200 mln euro, co stanowi 3,5% alokacji środków z w ramach Programu i 0,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.4.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.4.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 9. Postęp fizyczny w ramach priorytetu IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska*

Wskaźniki	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	
Wskaźniki produktu												
Liczba nowych lub zmodernizowanych instalacji z zakresu ochrony środowiska	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
	Cel	-	-	-	-	-	-	50	-	-	50	
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Liczba projektów służących poprawie jakości powietrza	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
	Cel	-	-	-	-	-	-	45	-	-	45	
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	
Wskaźniki rezultatu												
Zmniejszenie emisji głównych zanieczyszczeń powietrza ze szczególnie uciążliwych źródeł spalania paliw (tys. ton):	Dwutlenek siarki	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	0	
		Cel	-	-	-	-	-	-	358,0	-	-	358,0
		Sytuacja wyjściowa	845,9	-	-	-	-	-	-	-	-	845,9
	Tlenki azotu	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		Cel	-	-	-	-	-	-	239,0	-	-	239,0
		Sytuacja wyjściowa	308,0	-	-	-	-	-	-	-	-	308,0
	Pyły	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
		Cel	-	-	-	-	-	-	50,0	-	-	50,0
		Sytuacja wyjściowa	98,6	-	-	-	-	-	-	-	-	98,6
Zmniejszenie ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia (hm ³):	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	
	Cel	-	-	-	-	-	-	675,0	-	-	675,0	
	Sytuacja wyjściowa	841,3	-	-	-	-	-	-	-	-	841,3	
- w tym oczyszczane	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	
	Cel	-	-	-	-	-	-	660,0	-	-	660,0	
	Sytuacja wyjściowa	790,8	-	-	-	-	-	-	-	-	790,8	
Zmniejszenie ilości odpadów (inne niż komunalne) wytworzone ogółem (tys. ton) :	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	
	Cel	-	-	-	-	-	-	110 000,0	-	-	110 000,0	
	Sytuacja wyjściowa	124 029,5	-	-	-	-	-	-	-	-	124 029,5	
- w tym odpady poddane odzyskowi	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	

Wskaźniki	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
	Cel	-	-	-	-	-	-	99 000,0	-	-	99 000,0
	Sytuacja wyjściowa	97 414,7	-	-	-	-	-	-	-	-	97 414,7
- w tym poddane unieszkodliwianiu	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	49 500,0	-	-	49 500,0
	Sytuacja wyjściowa	22 578,3	-	-	-	-	-	-	-	-	22 578,3

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.4.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.4.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu IV nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach IV priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*¹² przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*¹³, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

¹² *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

¹³ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu IV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

3.5. Priorytet V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

W ramach priorytetu V prowadzona będzie czynna ochrona przyrody na obszarach chronionych w Polsce, mająca na celu ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z programem działań tej strategii oraz Polityką Leśną Państwa. Realizowane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów oraz przywracanie drożności korytarzy ekologicznych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci NATURA 2000. Wsparcie uzyskają także działania związane z ochroną siedlisk Natura 2000 z wyłączeniem projektów realizowanych na obszarach rolniczych, uprawnionych do uzyskania wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach priorytetu finansowane będą również przedsięwzięcia związane z kształtowaniem postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, ochronie przyrody, w tym różnorodności biologicznej i ochronie krajobrazu, a także zachowań proekologicznych poprzez szeroko rozumianą edukację ekologiczną.

Beneficjentami w ramach priorytetu będą przede wszystkim:

- jednostki sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi;
- parki narodowe;
- parki krajobrazowe i ich zespoły;
- nadleśnictwa i ich grupy;
- organizacje pozarządowe;
- instytucje naukowe.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach czterech działań priorytetu V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 89,8 mln euro, co stanowi 1,6% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 0,3% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.5.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.5.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 10. Postęp fizyczny w ramach priorytetu V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji lub promocji postaw ekologicznych (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	20	-	-	20
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zrealizowanych projektów służących ochronie siedlisk, zbiorowisk roślinnych lub gatunków (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	150	-	-	150
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zrealizowanych projektów służących ochronie obszarów	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Natura 2000 (szt.)	Cel	-	-	-	-	-	-	50			50
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba osób uczestniczących w imprezach masowych (os.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	400 000			400 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (ha)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1 550	-	-	1 550
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Łączna powierzchnia obszarów Natura 2000, na której zrealizowano projekty przyczyniające się do ich ochrony (ha)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	500			500
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba gatunków objętych programem ochrony lub reintrodukcji (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	8			8
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba opracowanych planów ochrony (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	100			100
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.5.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

Zgodnie z art. 34 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, umożliwiającym finansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego działań kwalifikowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w zakresie priorytetu V finansowany będzie również komponent szkoleniowy.

3.5.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu V nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach V priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*¹⁴ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*¹⁵, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.6. Priorytet VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T

Realizacja priorytetu VI będzie służyła poprawie dostępności komunikacyjnej Polski i połączeń międzyregionalnych poprzez rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T oraz poprawie połączeń komunikacyjnych głównych miast województw wschodniej Polski z pozostałą częścią kraju poprzez rozwój sieci drogowej na terenie tych województw.

W ramach trzech działań priorytetu VI wspierane będą inwestycje mające na celu poprawę płynności i bezpieczeństwa ruchu, nośności i jakości dróg sieci TEN-T w ruchu tranzytowym, połączeniach między dużymi miastami kraju, w tym głównymi ośrodkami Polski wschodniej, oraz przejazdach przez miasta. Drugą grupę przedsięwzięć stanowić będą projekty związane ze zwiększeniem przepustowości portów lotniczych znajdujących się w sieci TEN-T i przepustowości polskiej przestrzeni powietrznej oraz zapewnienie wysokiego standardu świadczonych usług.

Głównymi beneficjentami w ramach priorytetu VI będą podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz portami lotniczymi znajdującymi się w sieci TEN-T.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 8,8 mld euro, co stanowi 39,7% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 31,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.6.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.6.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 11. Postęp fizyczny w ramach Priorytetu VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											

¹⁴ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

¹⁵ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu V zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Liczba projektów	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	70	-	-	70
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wybudowane autostrady w sieci TEN-T (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	477	-	636	636
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wybudowane drogi ekspresowe w sieci TEN-T (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1 400	-	1 578	1 578
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Drogi w sieci TEN-T przebudowane do nośności 115 kN/oś (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	375	-	500	500
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Przebudowane lotniska w sieci TEN-T (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	8	-	-	8
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Poziom ukończenia TEN-T PP 25 (%)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	100	-	-	100
	Sytuacja wyjściowa	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towarów uzyskanych dzięki budowie i modernizacji dróg (euro/rok)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	180 000 000	-	-	180 000 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Zwiększenie przepustowości portów lotniczych w sieci TEN-T (mln pasażerów)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	25,2	-	-	25,2
	Sytuacja wyjściowa	7,1	-	-	-	-	-	-	-	-	7,1
Przyrost liczby pasażerów obsługiwanych na przebudowanych lotniskach (mln pasażerów)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	20,5	-	22,5	22,5
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych,

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.6.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.6.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu VI nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach VI priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*¹⁶ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*¹⁷, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.7. Priorytet VII Transport przyjazny środowisku

Realizacja priorytetu VII służyć będzie zwiększeniu udziału przyjaznych środowisku gałęzi transportu w ogólnym przewozie osób i ładunków, co z kolei korzystnie wpłynie na zrównoważenie systemu transportowego oraz zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko i redukcję zatłoczenia motoryzacyjnego. W ramach pięciu działań priorytetu wspierane będą inwestycje mające na celu poprawę stanu połączeń kolejowych wchodzących w skład sieci TEN-T, a także wybranych odcinków znajdujących się poza tą siecią, oraz poprawę obsługi pasażerów w międzynarodowym i międzyregionalnym transporcie kolejowym, zwiększenie konkurencyjności polskich portów morskich w regionie Morza Bałtyckiego oraz zwiększenie udziału przyjaznego środowisku transportu publicznego w obsłudze mieszkańców obszarów metropolitalnych¹⁸. Finansowane będą także

¹⁶ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

¹⁷ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu VI zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

¹⁸ Do obszarów metropolitalnych kwalifikujących się do wparcia w ramach priorytetu VII zaliczają się następujące obszary: warszawski, katowicki, wrocławski, łódzki, trójmiejski, krakowski, poznański, bydgosko-toruński, szczeciński.

przedsięwzięcia dotyczące zwiększenia udziału transportu intermodalnego w ogólnych przewozach ładunków oraz poprawy warunków żeglugi na śródlądowych drogach wodnych.

Głównymi beneficjentami w ramach priorytetu VII będą:

- podmioty zarządzające liniami kolejowymi, portami morskimi, centrami logistycznymi i śródlądowymi drogami wodnymi;
- jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje odpowiedzialne za transport publiczny w metropoliach: warszawskiej, katowickiej, wrocławskiej, łódzkiej, trójmiejskiej, krakowskiej, poznańskiej, bydgosko-toruńskiej, szczecińskiej.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach pięciu działań priorytetu VII *Transport przyjazny środowisku*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 7,7 mld euro, co stanowi 34,6% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 27,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.7.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.7.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 12. Postęp fizyczny w ramach priorytetu VII Transport przyjazny środowisku

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba projektów (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	100	-	-	100
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Zmodernizowane linie kolejowe (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1 248	-	1 566	1 566
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wybudowane i zmodernizowane nabrzeża portowe (km) ¹⁹	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1,5	-	2,5	2,5
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wybudowane lub zmodernizowane sieci transportu szynowego i trolejbusowego (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	410	-	550	550
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Zbudowane i rozbudowane centra logistyczne oraz terminale kontenerowe (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	3	-	5	5
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Drogi wodne zmodernizowane (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	270	-	370	370
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

¹⁹ W tabeli podano docelowe wartości wskaźnika wg Programu. Wartości oszacowane przez IP (Ministerstwo Infrastruktury) w sprawozdaniu rocznym z wdrażania priorytetu VII za 2007 rok wynoszą dla roku 2013 – 6,6 km i dla 2015 roku – 8,9 km.

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki rezultatu											
Poziom ukończenia TEN-T PP23 (%)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	74	-	100	100
	Sytuacja wyjściowa	29	-	-	-	-	-	-	-	-	29
Poziom ukończenia TEN-T PP27 (%)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	9	-	17	17
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towarów uzyskanych dzięki modernizacji linii kolejowych (euro/rok)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	54 000 000	-	-	54 000 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wzrost zdolności przeładunkowej portów (mln ton)	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	3,0	-	3,5	3,5
	Sytuacja wyjściowa	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Dodatkowa liczba pasażerów obsługanych przez usprawniony transport miejski (os./rok)	Realizacja	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	31,5	-	-	31,5
	Sytuacja wyjściowa	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.7.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.7.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu VII nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków

o dofinansowanie projektów w ramach VII priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*²⁰ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*²¹, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.8. Priorytet VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe

Wsparcie udzielone w ramach priorytetu VIII ma służyć poprawie bezpieczeństwa oraz dostępności komunikacyjnej Polski i krajowych połączeń międzyregionalnych. W zakresie czterech działań w ramach priorytetu realizowane będą projekty mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i stanu dróg krajowych położonych poza siecią TEN-T oraz wybranych odcinków dróg objętych tą siecią. Wsparcie uzyskają również projekty związane z rozwojem Inteligentnych Systemów Transportowych, szczególnie dotyczące systemów zarządzania ruchem oraz zapewnienia niezbędnych standardów bezpieczeństwa w transporcie lotniczym zgodnie z przepisami międzynarodowymi i krajowymi.

Beneficjentami w ramach priorytetu VIII będą przede wszystkim:

- podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz lotniskami;
- podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo ruchu drogowego i lotniczego;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- podmioty związane z obsługą podróżnych i zarządzaniem transportem publicznym.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 2,9 mld euro, co stanowi 51,3% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 10,6% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.8.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.8.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 13. Postęp fizyczny w ramach priorytetu VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe*

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba projektów (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0

²⁰ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

²¹ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu VII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
	Cel	-	-	-	-	-	-	60	-	-	60
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Wybudowane i zmodernizowane drogi ekspresowe (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	484	-	641	641
	Sytuacja wyjściowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
w tym: w sieci TEN-T	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	89	-	89	89
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Drogi krajowe przebudowane do nośności 115 kN/ós (km)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	225	-	300	300
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Liczba przebudowanych miejsc niebezpiecznych	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	15	-	20	20
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Liczba przebudowanych lotnisk w zakresie ochrony i bezpieczeństwa	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
	Cel	-	-	-	-	-	-	11	-	-	11
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towarów uzyskanych dzięki budowie i modernizacji dróg (euro/rok)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	36 000 000	-	-	36 000 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.8.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na infrastrukturalny charakter priorytetu bezpośrednie dostosowanie inwestycji do potrzeb kobiet lub mężczyzn nie będzie stanowiło głównego elementu inwestycji.

3.8.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu VIII nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach VIII priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*²² przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*²³, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.9. Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

Głównym celem priorytetu IX jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii oraz wzrost efektywności energetycznej w procesie użytkowania energii, jak również wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw, stanowią cele szczegółowe priorytetu.

Realizacja celów tego priorytetu ma znaczenie zarówno dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną oraz dywersyfikację źródeł energii w kierunku energii odnawialnej, jak również jest niezwykle istotna z punktu widzenia ochrony środowiska, ponieważ zmniejszenie zużycia energii oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii niesie za sobą ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W ramach 6 działań priorytetu wsparcie uzyskują projekty obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym (tj. podwyższenie sprawności wytwarzania oraz obniżenie strat w procesie przesyłania i dystrybucji energii) i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw. Ponadto wsparcie przeznaczone będzie na przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej inwestycji zgodnych z celami priorytetu.

Przewidywanym efektem realizacji priorytetu jest zmniejszenie zużycia energii pierwotnej oraz emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych, jak również wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu IX *Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 748 mln euro, co stanowi 3,4% alokacji

²² *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

²³ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu VIII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 2,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Beneficjentami priorytetu będą przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia, podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd terytorialny, organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe szkoły wyższe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, kościoły, kościelne osoby prawne i ich stowarzyszenia oraz inne związki wyznaniowe oraz podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego.

3.9.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.9.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 14. Postęp fizyczny w ramach priorytetu IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
wskaźniki produktu											
Liczba zrealizowanych projektów (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	110	-	-	110
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wartość zrealizowanych projektów (euro)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	2 950 000 000	-	-	2 950 000 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Dodatkowa moc zainstalowana w elektrowniach wykorzystujących OZE (MW)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	690	-	-	690
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Dodatkowa moc zainstalowana w kogeneracji (MW)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	220	-	-	220
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
wskaźniki rezultatu											
Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów (MWh)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 200 000	-	-	1 200 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Ilość energii wytworzonej z OZE w wyniku realizacji projektów (GWh/rok)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	1 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Roczna produkcja biokomponentów / biopaliw w wyniku	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	1 000

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
realizacji projektów (tys. ton)	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Uniknięte emisje CO2 związane z oszczędnościami energii w wyniku realizacji projektów (tys. ton)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	1 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.9.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.9.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu IX nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów dla IX priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*. Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami.

Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*²⁴ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*²⁵, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006,

²⁴ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

²⁵ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu IX zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.10. Priorytet X Bezpieczeństwo energetyczne

Poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych gazu ziemnego, ropy naftowej i produktów ropopochodnych, energii elektrycznej oraz poprzez rozbudowę podziemnych magazynów gazu ziemnego i magazynowanie ropy naftowej i jej pochodnych, a także poprzez zapewnienie dostępności sieci gazowej na terenach niezgazyfikowanych i modernizację istniejących sieci dystrybucji jest głównym celem priorytetu X.

Dywersyfikacja źródeł energii będzie dodatkowo wspierana poprzez zwiększenie dostępności na rynku urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Cele szczegółowe priorytetu to:

- rozwój systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego, ropy naftowej i produktów ropopochodnych;
- rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej;
- budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego, a także magazynowanie ropy naftowej i produktów ropopochodnych;
- budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji;
- rozwój przemysłu produkującego urządzenia służące do produkcji paliw i energii ze źródeł odnawialnych.

W ramach priorytetu wsparcie uzyskają działania obejmujące rozwój systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego, ropy naftowej i jej produktów, rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej oraz budowa i rozbudowa podziemnych magazynów gazu ziemnego i produktów ropopochodnych. Dofinansowanie w ramach priorytetu obejmie także budowę systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych. Ponadto wsparcie przeznaczone będzie na przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej inwestycji zgodnych z celami priorytetu.

Przewidywane efekty realizacji priorytetu:

- zmniejszenie barier technicznych funkcjonowania konkurencji na rynkach paliw i energii, zapewnienie ciągłości oraz bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego i energii elektrycznej, zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz jej produktów;
- wzrost wydajności systemów przesyłowych i dystrybucyjnych;
- wzrost pojemności podziemnych magazynów gazu ziemnego oraz paliw;
- wzrost dostępności istniejącej i powstałej infrastruktury dla stron trzecich;
- wzrost dostępności urządzeń do wytwarzania paliw i energii z OZE na rynku.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu X *Bezpieczeństwo energetyczne*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 974 mln euro, co stanowi blisko 17% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 3,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Beneficjentami priorytetu będą przedsiębiorcy.

3.10.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.10.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 15. Postęp fizyczny w ramach priorytetu X Bezpieczeństwo energetyczne

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
wskaźniki produktu											
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu produkcji urządzeń dla OZE (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	10	-	-	10
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Długość nowo wybudowanych gazociągów przesyłowych (km)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	1 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Długość nowo wybudowanych gazociągów dystrybucyjnych (km)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	4 900	-	-	4 900
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Długość nowo wybudowanych ropociągów i rurociągów produktowych (km)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	450	-	-	450
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Długość wybudowanych elektroenergetycznych sieci przesyłowych (km)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	600	-	-	600
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
wskaźniki rezultatu											
Liczba klientów podłączona do sieci gazowej (mln osób)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	6,7	-	-	6,7
	sytuacja wyjściowa	6,4	-	-	-	-	-	-	-	-	6,4
Roczna zdolność do odbioru gazu skroplonego dostarczanego drogą morską (mld m ³)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Pojemność czynna podziemnych magazynów gazu ziemnego (mln m ³)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	2 800,00	-	-	2 800,00
	sytuacja wyjściowa	1 621,73	-	-	-	-	-	-	-	-	1 621,73
Roczna ilość importowanej ropy naftowej lub produktów naftowych transportowanych nowymi rurociągami (mln ton)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	14,5	-	-	14,5
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Dodatkowa moc przesyłowa energii elektrycznej na połączeniach transgranicznych (MW)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	700	-	-	700
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.10.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.10.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu X nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów dla X priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POiŚ*²⁶ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*²⁷, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

²⁶ *Szczegółowy opis priorytetów POiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

²⁷ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu X zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

3.11. Priorytet XI Kultura i dziedzictwo kulturowe

Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski jest głównym celem priorytetu XI.

Cele szczegółowe priorytetu to:

- ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym;
- poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenie dostępu do kultury;
- rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego.

Wsparciem objęte będą projekty z zakresu ochrony i zachowania zabytków nieruchomych o znaczeniu ponadregionalnym, w tym znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii. Do realizacji przewidziano między innymi działania związane z renowacją, restauracją, rewaloryzacją, rewitalizacją i zabezpieczeniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów tych obiektów wraz z ich otoczeniem.

Dofinansowanie będą mogły uzyskać również projekty z zakresu konserwacji i zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego, takich jak na przykład: zabytkowe muzealia, starodruki, księgozbiory, a także projekty z zakresu rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie zabytkowych zasobów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych. Dodatkowo wsparcie kierowane będzie także na działania związane z tworzeniem wirtualnych instytucji kultury (dotyczy wykorzystania w tym celu zbiorów zabytkowych).

W ramach priorytetu realizowane będą także projekty z zakresu rozwoju oraz poprawy stanu infrastruktury kultury. Przewidziane do realizacji działania obejmą między innymi budowę, rozbudowę, remonty i przebudowę instytucji kultury, a także jako element projektu – zakup i remont trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej.

Wsparcie otrzymają także inwestycje dotyczące rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego. Zakres działań obejmie między innymi budowę, rozbudowę, remonty i przebudowę szkół i uczelni artystycznych, a także jako element projektu – zakup i remont trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności edukacyjnej i kulturalnej oraz cyfryzację zasobów bibliotecznych szkół i uczelni artystycznych. Dodatkowo, wsparcie udzielone będzie również na przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia w ramach działania.

Przewidywanymi efektami realizacji priorytetu są:

- poprawa stanu zachowania zabytków nieruchomych;
- poprawa stanu zachowania zabytków ruchomych;
- rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym;
- zwiększenie atrakcyjności kraju dla mieszkańców, turystów i inwestorów;
- poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej szkół i uczelni artystycznych.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 490 mln euro, co stanowi

8,5% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,8% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Beneficjentami priorytetu będą instytucje kultury (państwowe, samorządowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), jednostki samorządu terytorialnego, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, archiwa państwowe, szkoły artystyczne (dla których organem prowadzącym jest minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub jednostki samorządu terytorialnego), uczelnie artystyczne (nadzorowane przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), publiczne uczelnie wyższe inne niż artystyczne (wyłącznie w zakresie zadań z obszaru digitalizacji zabytkowych zbiorów, konserwacji zabytków ruchomych oraz ich zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem) oraz partnerstwa²⁸ zawiązane w ramach określonego w działaniu katalogu beneficjentów.

3.11.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.11.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 16. Postęp fizyczny w ramach priorytetu XI Kultura i dziedzictwo kulturowe

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
wskaźniki produktu											
Liczba projektów (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	31	-	-	31
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba odrestaurowanych i odremontowanych obiektów zabytkowych (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	14	-	-	14
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wzrost liczby nowych / wybudowanych, rozbudowanych i przebudowanych instytucji kultury (muzea, galerie, teatry i instytucje muzyczne) (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	8	-	-	8
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wzrost liczby nowych/zmodernizowanych placówek szkolnictwa artystycznego (sztuki)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
wskaźniki rezultatu											
Wzrost liczby osób odwiedzających muzea (osoby)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	19 000 000	-	-	19 000 000
	sytuacja wyjściowa	18 448 000	-	-	-	-	-	-	-	-	18 448 000
Wzrost liczby widzów i	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

²⁸ Partnerstwo rozumiane jako porozumienie co najmniej dwóch samodzielnych podmiotów, które ze względu na swój ograniczony potencjał np. finansowy, naukowy, brak doświadczenia w realizacji danego typu projektów nie są w stanie zrealizować projektu samodzielnie. Celem partnerstwa jest wzajemne zobowiązanie się podmiotów do wspólnej realizacji określonego przedsięwzięcia bądź projektu.

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
słuchaczy (osoby)	cel	-	-	-	-	-	-	10 000 000	-	-	10 000 000
	sytuacja wyjściowa	9 609 000	-	-	-	-	-	-	-	-	9 609 000
Liczba uczniów szkół artystycznych	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	76 343	-	-	76 343
	sytuacja wyjściowa	74 846	-	-	-	-	-	-	-	-	74 846
Liczba studentów w publicznych uczelniach artystycznych	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	14 484	-	-	14 484
	sytuacja wyjściowa	14 200	-	-	-	-	-	-	-	-	14 200
Liczba utworzonych miejsc pracy	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	280	-	-	280
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.11.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.11.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu XI nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów dla XI priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiS*²⁹ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*³⁰, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.12. Priorytet XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia

Głównym celem priorytetu XII jest wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia zasobów pracy.

Do celów szczegółowych priorytetu należą obniżenie poziomu śmiertelności oraz skutków powikłań powstających w wyniku wypadków i innych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego oraz zwiększenie dostępności i jakości specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych.

W celu poprawy jakości i dostępności systemu ratownictwa medycznego w Polsce wsparcie w ramach priorytetu uzyskują projekty przyczyniające się do zapewnienia udzielania świadczeń zdrowotnych na wysokim poziomie opartym o standardy obowiązujące w państwach UE (ratownictwo przedszpitalne oraz wyspecjalizowane oddziały szpitalne). W ramach priorytetu realizowane będą projekty, które przyczynią się do zwiększenia dostępności i jakości świadczonych usług medycznych, w tym diagnostyki i wczesnej wykrywalności chorób zawodowych.

Ponadto w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego zasobów pracy oraz poprawy efektywności systemu ochrony zdrowia dofinansowanie uzyskują projekty w zakresie inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym dla zapewnienia specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych. Inwestycje w ponadregionalną infrastrukturę ochrony zdrowia będą realizowane poprzez rozbudowę, przebudowę i remonty oraz wyposażenie obiektów infrastruktury ochrony zdrowia w nowoczesny sprzęt medyczny.

Przewidywane efekty realizacji priorytetu to:

- zapewnienie osobie w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego możliwości niezwłocznego przybycia na miejsce zdarzenia właściwych służb ratowniczych;
- zapewnienie niezwłocznego przewiezienia i przyjęcia do najbliższego zakładu opieki zdrowotnej, udzielającego świadczeń zdrowotnych we właściwym zakresie;
- utrzymanie zasady „złotej godziny” i odpowiedniej dyslokacji zespołów ratownictwa medycznego;
- poprawa stanu infrastruktury ochrony zdrowia zapewniającej dostępność oraz wysoką jakość specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych.

²⁹ *Szczegółowy opis priorytetów POIiS* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

³⁰ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu XI zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 350 mln euro, co stanowi 6,1% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,3% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Głównymi beneficjentami w ramach priorytetu mogą być niepubliczne i publiczne zakłady opieki zdrowotnej lub ich organy założycielskie, udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego, posiadające umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów oraz publiczne zakłady opieki zdrowotnej o znaczeniu ponadregionalnym lub ich organy założycielskie, świadczące specjalistyczne usługi medyczne, utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub inną publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, z wyłączeniem zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

3.12.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.12.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 17. Postęp fizyczny w ramach priorytetu XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia*

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
wskaźniki produktu											
Liczba projektów	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	500	-	-	500
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zakupionych ambulansów na potrzeby ratownictwa medycznego w wyniku interwencji Programu	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	600	-	-	600
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zmodernizowanych i wyposażonych zakładów opieki zdrowotnej	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	160	-	-	160
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba wybudowanych / zmodernizowanych wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	16	-	-	16
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
wskaźniki rezultatu											
Średni wiek stacjonarnej aparatury radiologicznej	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	10	-	-	10
	sytuacja wyjściowa	16	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Mediana czasu dotarcia na miejsce zdarzenia	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
dla zespołu ratownictwa medycznego od chwili przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora medycznego w skali każdego miesiąca (minuty)	cel	-	-	-	-	-	-	8 (15)*	-	-	8 (15)*
	sytuacja wyjściowa	brak danych	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych
Średnia liczba pacjentów leczonych w ciągu miesiąca w szpitalach wysoko-specjalistycznych	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	89,6	-	-	89,6
	sytuacja wyjściowa	85,3	-	-	-	-	-	-	-	-	85,3

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych;

* do 8 minut w mieście powyżej 10 tys. mieszkańców oraz do 15 minut poza miastem powyżej 10 tys. mieszkańców.

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.12.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.12.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu XII nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów dla XII priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*³¹ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru*

³¹ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

projektów w ramach priorytetu³², zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.13. Priorytet XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego

Rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich przede wszystkim kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii jest głównym celem priorytetu XIII.

Cele szczegółowe priorytetu zostały określone jako:

- unowocześnienie infrastruktury szkolnictwa wyższego oraz zwiększenie udziału liczby studentów na priorytetowych kierunkach studiów;
- podniesienie jakości kształcenia poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Wsparcie zostanie udzielone na realizację inwestycji infrastrukturalnych służących prowadzeniu działalności dydaktycznej na poziomie wyższym, głównie w zakresie nauk ścisłych i technicznych oraz działalności rozwojowej i naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. Realizowane projekty będą w szczególności polegały na: budowie, przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów infrastruktury (budowa nowoczesnych sal wykładowych i laboratoriów wraz z wyposażeniem w aparaturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym) oraz dostosowaniu stanu technicznego infrastruktury do wymogów nowego wyposażenia. W ograniczonym zakresie przedsięwzięcia będą polegały na budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów infrastruktury towarzyszącej wykorzystywanej przez studentów (np. obiekty uczelnianej infrastruktury sportowej).

Zakres wsparcia będzie obejmował projekty związane zwłaszcza z zakupem wyposażenia oraz technologii wspomagających kształcenie wraz z technicznym dostosowaniem infrastruktury do wymogów związanych z eksploatacją sprzętu, budowie lub rozbudowie lokalnych lub regionalnych szerokopasmowych i bezpiecznych sieci uczelnianych, współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi, zapewnieniu dostępu do Internetu w obiektach uczelni (np. hot-spoty).

Wsparcie premiować będzie projekty przyczyniające się do rozwoju współpracy międzynarodowej uczelni, w tym organizacji studiów o charakterze międzynarodowym, oraz do tworzenia europejskiej sieci kontaktów pomiędzy specjalistami w priorytetowych dziedzinach. Rozbudowa infrastruktury szkolnictwa wyższego będzie stwarzać warunki dla realizacji modelu szkolnictwa wyższego zgodnego z założeniami Deklaracji Bolońskiej i Strategii Lizbońskiej.

Przewidywane efekty realizacji priorytetu to:

- podniesienie jakości kształcenia w zakresie nowoczesnych technologii;
- rozszerzenie dostępu studentów do nowoczesnych narzędzi i technik informacyjnych, w tym zwłaszcza Internetu szerokopasmowego;
- stworzenie warunków dla rozszerzenia udziału szkół wyższych w realizowaniu europejskich projektów edukacyjnych i badawczych.

³² Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 500 mln euro, co stanowi 8,7% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,8% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Beneficjentami priorytetu XIII będą szkoły wyższe.

3.13.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.13.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 18. Postęp fizyczny w ramach priorytetu XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
wskaźniki produktu											
Liczba projektów (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	36	-	-	36
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba obiektów edukacyjnych wspartych w wyniku realizacji projektów (wybudowanych, przebudowanych, zmodernizowanych) (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	120	-	-	120
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- w tym liczba obiektów nowo wybudowanych (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	50	-	-	50
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba uczelni, które wdrożyły kompleksowe rozwiązania w zakresie infrastruktury ICT w nauczaniu (szt.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	10	-	-	10
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
wskaźniki rezultatu											
Dodatkowa liczba miejsc na wspartych kierunkach	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	2 000	-	-	2 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba studentów korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	30 000	-	-	30 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- w tym liczba studentów na kierunkach ścisłych i technicznych korzystających ze wspartej infrastruktury (zgodnie z listą kierunków opracowaną przez MNiSW)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	5 000	-	-	5 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Wskaźniki	Rok	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Liczba studentów wykorzystujących utworzoną, w ramach projektów infrastrukturę ICT	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	15 000	-	-	15 000
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- w tym uczestniczących w kursach eLearning (liczba użytkowników) (os.)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	1 500	-	-	1 500
	sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Udział liczby studentów na priorytetowych kierunkach ścisłych i technicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów na uczelniach (%)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	27,0	-	-	27,0
	sytuacja wyjściowa	20,9	-	-	-	-	-	-	-	-	20,9
Udział kobiet w liczbie absolwentów kierunków ścisłych i technicznych w stosunku do ogólnej liczby absolwentów tych kierunków (%)	realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	cel	-	-	-	-	-	-	37	-	-	37
	sytuacja wyjściowa	34	-	-	-	-	-	-	-	-	34

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych;

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.13.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników są zerowe.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn, jednakże przy wyborze projektów do wsparcia będzie brany pod uwagę wskaźnik dotyczący udziału kobiet w liczbie absolwentów kierunków ścisłych i technicznych w stosunku do ogólnej liczby absolwentów tych kierunków.

3.13.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu XIII nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru projektów dla XIII priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*³³ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*³⁴, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

3.14. Priorytet XIV Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Dla zapewnienia odpowiedniej absorpcji środków przewidzianych w ramach Programu niezbędne jest właściwe zarządzanie Programem, szeroko zakrojone działania informacyjne i promocyjne oraz dobrze przygotowany system monitorowania i ewaluacji Programu. Dlatego też na te cele zostały zarezerwowane osobne środki w ramach Pomocy Technicznej.

W ramach priorytetu XIV *Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego* dofinansowanie uzyskają w szczególności działania obejmujące wsparcie zdolności instytucjonalnej niezbędnej do realizacji Programu a także działania mające na celu proces stałego i efektywnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu w instytucjach zaangażowanych w realizację Programu. Ponadto w ramach priorytetu realizowane będą działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjne i szkoleniowe dla administracji i dla beneficjentów, wspomagające prawidłowe przygotowanie projektów realizowanych w ramach Programu.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że w ramach Pomocy Technicznej nie przewidziano finansowania kosztów przygotowania dokumentacji projektowej i przetargowej dla projektów realizowanych w ramach Programu, koszty te finansowane są natomiast ze środków alokowanych w poszczególnych priorytetach. Ze środków Pomocy Technicznej dla Programu nie będą również finansowane wynagrodzenia pracowników w instytucjach rządowych zaangażowanych w jego wdrażanie – środki na ten cel zapewnione są w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

Wsparcie w ramach priorytetu XIV udzielane jest instytucjom uczestniczącym w realizacji programu, niezależnie od tego, czy realizują one zadania w zakresie priorytetów

³³ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

³⁴ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu XIII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego czy priorytetów współfinansowanych z Fundusz Spójności.

Beneficjentami w ramach priorytetu XIV są:

- Instytucja Zarządzająca Programem,
- instytucje pośredniczące,
- instytucje wdrażające.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu XIV *Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 187,8 mln euro, co stanowi 3,3% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 0,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.14.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.14.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 19. Postęp fizyczny w ramach priorytetu XIV: Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Wskaźniki		2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (wyłącznie umowy o pracę) (etatomiesiące)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	10 000	-	-	10 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba przeszkolonych osób (osoby)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	6 000	-	-	6 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba opublikowanych tekstów, ulotek i broszur promujących POliŚ (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	100 000	-	-	100 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zrealizowanych badań ewaluacyjnych oraz analiz i ekspertyz	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	116	-	-	116
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Średni czas wypłaty środków na podstawie wniosków o płatność (miesiące)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Sytuacja wyjściowa	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Średni poziom rotacji (odpływ) pracowników	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	<20%	-	-	<20%
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych.

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.14.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe. Jednocześnie w omawianym okresie sprawozdawczym, zarówno Instytucja Zarządzająca Programem jak i Instytucje Pośredniczące i niektóre Instytucje Wdrażające, zgodnie ze swoimi planami finansowymi ponosiły wydatki na działania refundowane ze środków Pomocy Technicznej i zostaną one ujęte w pierwszych wnioskach o dofinansowanie składanych w kolejnym okresie sprawozdawczym. Szczegółowa informacja na temat wydatków ponoszonych przez beneficjentów Pomocy Technicznej oraz stopnia realizacji wskaźników w 2007 r. będzie mogła być przedstawiona po zatwierdzeniu pierwszych wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.14.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu XIV nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w okresie sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach XIV priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*³⁵ przewidywane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*³⁶, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

³⁵ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

³⁶ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu XIV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 5 lutego 2008 r.

3.15. Priorytet XV Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności

Dla zapewnienia odpowiedniej absorpcji środków przewidzianych w ramach Programu niezbędne jest właściwe zarządzanie Programem, szeroko zakrojone działania informacyjne i promocyjne oraz dobrze przygotowany system monitorowania i ewaluacji Programu. Dlatego też na te cele zostały zarezerwowane osobne środki w ramach Pomocy Technicznej.

W ramach priorytetu XV *Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności* dofinansowanie uzyskują w szczególności działania obejmujące wsparcie zdolności instytucjonalnej niezbędnej do realizacji Programu a także działania mające na celu proces stałego i efektywnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu w instytucjach zaangażowanych w realizację Programu. Ponadto w ramach priorytetu realizowane będą działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjne i szkoleniowe dla administracji i dla beneficjentów, wspomagające prawidłowe przygotowanie projektów realizowanych w ramach Programu.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że w ramach Pomocy Technicznej nie przewidziano finansowania kosztów przygotowania dokumentacji projektowej i przetargowej dla projektów realizowanych w ramach Programu, koszty te finansowane są natomiast ze środków alokowanych w poszczególnych priorytetach. Ze środków Pomocy Technicznej dla Programu nie będą również finansowane wynagrodzenia pracowników w instytucjach rządowych zaangażowanych w jego wdrażanie – środki na ten cel zapewnione są w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

Wsparcie w ramach priorytetu XV udzielane jest instytucjom uczestniczącym w realizacji programu, niezależnie od tego, czy realizują one zadania w zakresie priorytetów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego czy priorytetów współfinansowanych z Fundusz Spójności.

Beneficjentami w ramach priorytetu XV są:

- Instytucja Zarządzająca Programem;
- instytucje pośredniczące;
- instytucje wdrażające;
- beneficjenci realizujący projekty kolejowe i drogowe o łącznej wartości dofinansowania ze środków EFRR i/lub Funduszu Spójności co najmniej 2 mld euro: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XV Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności, alokacja środków z Funduszu Spójności wynosi 393,5 mln euro, co stanowi 1,8% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 1,4% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

3.15.1. Postęp w realizacji celów priorytetu, wraz z analizą postępów

3.15.1.1. Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu

Tabela 20. Postęp fizyczny w ramach priorytetu XV: Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności

Wskaźniki		2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Wskaźniki produktu											
Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (wyłącznie umowy o pracę) (etatomiastę)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	55 000	-	-	55 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba przeszkolonych osób (osoby)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	7 000	-	-	7 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba opublikowanych tekstów, ulotek i broszur promujących POIiŚ (szt.)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	100 000	-	-	100 000
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Liczba zrealizowanych badań ewaluacyjnych oraz analiz i ekspertyz	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	135	-	-	135
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Wskaźniki rezultatu											
Średni czas wypłaty środków na podstawie wniosków o płatność (miesiące)	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Sytuacja wyjściowa	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Średni poziom rotacji (odpływ) pracowników	Realizacja	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Cel	-	-	-	-	-	-	<20%	-	-	<20%
	Sytuacja wyjściowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0

* wartość bazowa (sytuacja wyjściowa) dla niektórych wskaźników, z uwagi na częstotliwość pomiaru może dotyczyć lat wcześniejszych.

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r., sprawozdania roczne z wdrażania priorytetów za 2007 r. przekazane przez instytucje pośredniczące.

3.15.1.2. Analiza jakościowa

W 2007 roku nie rozpoczęto naborów wniosków o dofinansowanie, a co za tym idzie nie podpisano umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe. Jednocześnie w omawianym okresie sprawozdawczym, zarówno Instytucja Zarządzająca Programem jak i Instytucje Pośredniczące i niektóre Instytucje Wdrażające, zgodnie ze swoimi planami finansowymi ponosiły wydatki na działania refundowane ze środków Pomocy Technicznej i zostaną one ujęte w pierwszych wnioskach o dofinansowanie składanych w kolejnym okresie sprawozdawczym. Szczegółowa informacja na temat wydatków ponoszonych przez beneficjentów Pomocy Technicznej oraz stopnia realizacji wskaźników w 2007 r. będzie mogła być przedstawiona po zatwierdzeniu pierwszych wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko zapewni realizację zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji na poszczególnych etapach wdrażania Programu. Wiąże się to z zapobieganiem wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Ze względu na charakter priorytetu, główne elementy realizowanych przedsięwzięć nie będą miały bezpośredniego wpływu na promowanie równości szans kobiet i mężczyzn.

3.15.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Na obecnym etapie wdrażania priorytetu XV nie napotkano istotnych problemów z jego realizacją. Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów 3 stycznia 2008 r., w roku sprawozdawczym beneficjenci nie składali wniosków o dofinansowanie projektów w ramach XV priorytetu. Z tego powodu w omawianym okresie sprawozdawczym nie było też możliwe zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ* oraz *Kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetu*.

Zarówno w Instytucji Zarządzającej jak i w Instytucji Pośredniczącej trwały intensywne działania zmierzające do zamknięcia prac nad w/w dokumentami. Zatwierdzenie *Szczegółowego opisu priorytetów POIiŚ*³⁷ przewidziane jest na I kwartał 2008 r., zaś poddanie pod obrady i zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący Program *Kryteriów wyboru projektów w ramach priorytetu*³⁸, zgodnie z art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, planowane jest w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy od zatwierdzenia Programu, tj. w I półroczu 2008 r.

³⁷ *Szczegółowy opis priorytetów POIiŚ* został zatwierdzony 25 stycznia 2008 r.

³⁸ *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu XV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 5 lutego 2008 r.

4. EFRR/FS – Duże projekty

Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko została przygotowana na podstawie propozycji list projektów indywidualnych poszczególnych ministerstw odpowiedzialnych za realizację poszczególnych priorytetów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, instytucji pośredniczących, tj. Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wstępna wersja listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, zaakceptowana przez Radę Ministrów w dniu 3 stycznia 2007 r. i następnie zaktualizowana przez Radę Ministrów w dniu 27 lutego 2007 r., powstała w momencie rozpoczęcia negocjacji Programu z Komisją Europejską i ewoluowała w miarę prowadzonych prac.

Kolejnym etapem prac nad listą projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko było opublikowanie w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” zaktualizowanej listy: 5 października 2007 r. (w zakresie środowiska lista ta obejmowała wyłącznie projekty, które zostały przekazane do KE w latach 2004 – 2006, ale nie uzyskały dofinansowania z powodu wyczerpania alokacji na lata 2004 – 2006) oraz 14 listopada 2007 r. (lista ta uwzględniała pozostałe projekty dla sektora środowiska). Ponadto 16 listopada 2007 r. w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” ukazało się uzupełnienie listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o projekt z zakresu szkolnictwa wyższego.

Wprowadzone na liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zmiany wynikały z rezultatów prowadzonych prac m.in. z przeprowadzonych konsultacji społecznych listy projektów, przeprowadzonej prognozy oddziaływania na środowisko listy dużych projektów, dokonanej przez niezależnego wykonawcę oceny i weryfikacji stanu przygotowania projektów zawartych w liście projektów, czy też przeprowadzonej weryfikacji projektów indywidualnych pod kątem wpływu na EURO 2012.

W grudniu 2007 r. rozpoczął się proces weryfikacji list projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko opublikowanych w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” w październiku i listopadzie 2007 r. Weryfikacja dotyczyła wyłącznie przeglądu projektów dotychczas umieszczonych na listach i w trakcie trwania tego procesu nie było możliwości wprowadzenia na listę żadnych nowych projektów. Jedyne zmiany związane z wpisaniem na listę nowych projektów mogły wynikać z podzielenia/połączenia dotychczasowych projektów lub przesunięcia z listy rezerwowej na podstawową bądź pomiędzy programami operacyjnymi w celu wyeliminowania występowania tego samego projektu w ramach więcej niż jednego programu operacyjnego.

Weryfikacji poddane zostały zakres, koszty i terminy realizacji inwestycji, a także podmiot odpowiedzialny za przygotowanie projektu, w taki sposób, aby były zgodne z zapisami Programu Operacyjnego (celami, wskaźnikami), linią demarkacyjną, alokacją finansową.

Listy uwzględniają również projekty duże, które zgodnie z art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 stanowią wszystkie projekty o całkowitym koszcie przekraczającym kwotę 25 mln euro w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln euro w przypadku innych dziedzin.

W załączniku 1 do sprawozdania został umieszczony indykatywny wykaz dużych projektów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Zweryfikowana *Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* zawierająca m.in. projekty duże została ogłoszona przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Elżbietę Bieńkowską 1 lutego 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znalazło się 131 dużych projektów o orientacyjnej całkowitej wartości **40,46 mld euro**. Na liście podstawowej znalazło się **107 projektów** o wartości **31,69 mld euro**. Natomiast 24 projekty, których wartość wynosi 8,77 mld euro, stanowi listę rezerwową.

Ogólna szacunkowa wartość dofinansowania z funduszy europejskich dla dużych projektów znajdujących się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* wynosi **24,76 mld euro**. Projekty z listy podstawowej dofinansowane będą kwotą **18,92 mld euro**, zaś na przedsięwzięcia z listy rezerwowej przeznaczono **5,84 mld euro**. Szczegółowe informacje o liczbie i kosztach dużych projektów w poszczególnych sektorach z podziałem na projekty z listy podstawowej i rezerwowej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 21. Informacje o liczbie i kosztach dużych projektów umieszczonych na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*

Sektor	Liczba dużych projektów lista podstawowa	Liczba dużych projektów lista rezerwowa	Orientacyjny koszt całkowity (mln euro) lista podstawowa	Szacunkowa kwota dofinansowania (mln euro) lista podstawowa	Orientacyjny koszt całkowity (mln euro) lista rezerwowa	Szacunkowa kwota dofinansowania (mln euro) lista rezerwowa
Środowisko	41	0	3 398,31	1 839,15	0,00	0,00
Transport	50	19	25 239,12	16 089,08	8 102,01	5 651,68
Energetyka	11	5	2 707,27	744,50	667,79	183,64
Kultura	3	0	205,75	129,00	0,00	0,00
Zdrowie	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Szkolnictwo wyższe	2	0	140,90	119,77	0,00	0,00
RAZEM	107	24	31 691,35	18 921,50	8 769,80	5 835,32

Źródło: *Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*

Lista obejmuje duże projekty z zakresu:

- priorytetu I *Gospodarka wodno-ściekowa* – 25 projektów na liście podstawowej,
- priorytetu II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* – 11 projektów na liście podstawowej,
- priorytetu III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska* – 5 projektów na liście podstawowej,
- priorytetu VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T* – 28 projektów: 20 projektów na liście podstawowej oraz 8 projektów na liście rezerwowej,

- priorytetu VII *Transport przyjazny środowisku* – 32 projektów: 24 projekty na liście podstawowej oraz 8 projektów na liście rezerwowej,
- priorytetu VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe* – 9 projektów: 6 projektów na liście podstawowej oraz 3 projekty na liście rezerwowej,
- priorytetu X *Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii* – 16 projektów: 11 projektów na liście podstawowej oraz 5 projektów na liście rezerwowej,
- priorytetu XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe* – 3 projekty na liście podstawowej,
- priorytetu XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego* – 2 projekty na liście podstawowej.

5. Pomoc techniczna

Środki finansowe przydzielane w zakresie Pomocy Technicznej w ramach programu operacyjnego, zgodnie z art. 46 rozporządzenia Rady nr 1083/2006 przeznaczone są na wspieranie instytucji zarządzającej i innych podmiotów zaangażowanych w proces przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji danego programu oraz zwiększenie zdolności administracyjnej do wdrażania funduszy.

W przypadku Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na działania w zakresie Pomocy Technicznej przeznaczono 683,8 mln euro (w tym ze środków wspólnotowych blisko 581,3 mln euro), co stanowi 1,6% alokacji środków publicznych dla Programu.

Zerowy poziom wykorzystania środków z Pomocy Technicznej w okresie sprawozdawczym wynika z faktu zatwierdzenia Programu w grudniu 2007 r., w związku z czym w omawianym okresie nie były składane wnioski o dofinansowanie i nie podpisywano umów o dofinansowanie. Jednakże ponoszone były wydatki związane m.in. z działaniami informacyjnymi i promocyjnymi w ramach Programu i będą one wykazywane przez beneficjentów Pomocy Technicznej we wnioskach o dofinansowanie w kolejnym okresie sprawozdawczym.

W ramach Pomocy Technicznej do realizacji przewiduje się projekty dotyczące:

- instrumentów wsparcia finansowego dla zatrudnienia i wsparcia kadrowego instytucji wypełniających zadania związane z przygotowaniem, wyborem, oceną, monitorowaniem projektów i programu a także weryfikacją płatności, kontrolą oraz prowadzeniem działań informacyjno-promocyjnych, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
- zapewnienia niezbędnych zasobów ludzkich i stałego podnoszenia ich jakości oraz budowania zdolności administracyjnej instytucji uczestniczących w realizacji programu m.in. poprzez wzmocnienie i finansowanie zatrudnienia, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
- wsparcia funkcjonowania instytucji zaangażowanych w realizację programu, w tym m.in. w zakresie:
 - wsparcia procesu oceny i selekcji projektów;
 - organizacji i obsługi Komitetu Monitorującego i Podkomitetów Monitorujących, grup i zespołów roboczych, a także analizy danych na potrzeby monitorowania i wdrażania programu;
 - wsparcia procesu kontroli;
 - wynajmu pomieszczeń (m.in. biurowych, archiwów), remontów pomieszczeń i urzędowania miejsca pracy dla instytucji uczestniczących w realizacji programu, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
 - archiwizacji dokumentacji zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej oraz przekazywania jej do KE;

- zapewniania środków na przygotowanie i prowadzenie badań oraz opracowywanie odpowiednich ekspertyz, analiz, sprawozdań, studiów i koncepcji zorientowanych na wsparcie procesu zarządzania oraz realizacji programu;
- długoterminowych kompleksowych usług doradczych i innych usług zewnętrznych;
- zakupu i instalacji sprzętu biurowego, komputerowego i audiowizualnego, sprzętu biurowo-kancelaryjnego oraz telekomunikacyjnego, informatycznego i teleinformatycznego, a także innego sprzętu i wyposażenia przez jednostki zaangażowane w realizację programu;
- budowy lokalnych systemów informatycznych mających na celu obsługę POIiŚ oraz automatyzację procesów biznesowych;
- pokrycia kosztów eksploatacji sprzętu i wyposażenia oraz zakup niezbędnych licencji i oprogramowania informatycznego a także zakupu usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych dla potrzeb efektywnej realizacji programu;
- stałego podnoszenia kwalifikacji personelu zaangażowanego w realizację programu m.in. poprzez szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, a także poprzez studia i kontynuację kształcenia oraz staże, praktyki i wizyty studyjne w innych krajach biorących udział w realizowaniu polityki spójności UE;
- ewaluacji;
- realizacji działań informacyjnych i promocyjnych, w tym m.in. działań informacyjnych i szkoleniowych dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów programu, jak również działań informacyjnych i szkoleniowych dla organów administracji publicznej odpowiedzialnych za wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w zakresie dotyczącym przygotowywania ww. decyzji dla projektów ubiegających się o dofinansowanie w ramach POIiŚ;
- prowadzenia punktów informacyjnych i bieżącej obsługi administracyjno-biurowej procesu informowania;
- finansowania kosztów programowania przyszłych interwencji strukturalnych w ramach nowej perspektywy budżetowej UE.

6. Promocja i informacja

Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych jest jednym z obowiązków, który warunkuje prawidłowe wydatkowanie funduszy z UE. Obowiązek podejmowania działań informacyjnych i promocyjnych wynika z art. 69 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych zostały określone w art. 2-10 rozporządzenia KE nr 1828/2006 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej rozporządzeniem wykonawczym).

Zgodnie z art. 2 pkt 1 rozporządzenia wykonawczego dla wszystkich programów operacyjnych i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia przygotowana została *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce na lata 2007-2013*. Strategia komunikacji uwzględnia zasady przyjęte w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji*.

W roku 2007 trwały intensywne prace nad stworzeniem *Planu komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013*. Plan będzie opracowany przez Instytucję Zarządzającą we współpracy z instytucjami pośredniczącymi i wdrażającymi na podstawie Strategii komunikacji oraz *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji*.

Z uwagi na fakt, że zakończenie prac nad dokumentem jest planowane na pierwsze półrocze roku 2008, wskaźniki ujęte w Planie komunikacji zostaną przedstawione w sprawozdaniu za rok 2008.

W roku 2007 działania informacyjno-promocyjne prowadzone były przez Instytucję Zarządzającą, instytucje pośredniczące oraz instytucje wdrażające w ramach wszystkich sektorów Programu Infrastruktura i Środowisko. Ww. działania w głównej mierze polegały na informowaniu beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o możliwościach dofinansowania projektów ze środków UE.

Z uwagi na fakt, że Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został zatwierdzony przez KE w grudniu 2007 r., większość z zaplanowanych na rok 2007 działań informacyjno – promocyjnych została przesunięta na rok 2008. Instytucje stworzyły lub rozpoczęły prace nad stworzeniem serwisów internetowych skierowanych do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Zakupione materiały promocyjne (m.in. broszury informacyjne, ulotki, kalendarze, długopisy, notesy) dystrybuowane były podczas spotkań i szkoleń organizowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu.

Informacje o ważnych wydarzeniach w ramach Programu były przekazywane do ogółu społeczeństwa za pomocą mediów (publikowane w prasie krajowej i serwisie internetowym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego).

Działania informacyjno-promocyjne Programu w roku 2007 można podzielić na:

- Konferencje promujące, seminaria informacyjne dla potencjalnych beneficjentów Programu:

- sektor środowiska – 9 konferencji (505 uczestników), 68 spotkań informacyjnych (638 uczestników);
- sektor nauki i szkolnictwa wyższego – 3 konferencje (19 października 2007 r., 11 grudnia 2007 r., 17 grudnia 2007 r.);
- sektor kultury i dziedzictwa narodowego – 1 konferencja (19 grudnia 2007);
- sektor energetyki – udział w konferencjach branżowych;
- Instytucja Zarządzająca – 2 konferencje (19 czerwca 2007 r. – „Rynek usług budowlanych a realizowane projekty infrastrukturalne ze środków Unii Europejskiej”; 22 czerwca 2008 r. – konferencja konsultacyjna dotycząca wstępnego raportu prognozy oddziaływania na środowisko dla inkiwatywnego wykazu dużych projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko) oraz 3 konferencje konsultacyjne *Listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* (11 kwietnia 2007 r. – w Warszawie, 16 kwietnia 2007 r. – w Krakowie, 20 kwietnia 2007 r. – w Sopocie).

- Konferencje prasowe:

- sektor energetyki – informacja prasowa (1 szt.);
- Instytucja Zarządzająca – konferencje prasowe, na których informowano o postępach w pracach nad Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, konferencja prasowa informująca o przyjęciu Programu Infrastruktura i Środowisko przez KE (7 grudnia 2007 r.).

3. Szkolenia dla beneficjentów i pracowników instytucji pośredniczących i wdrażających:

- sektor środowiska – 22 szkolenia dla beneficjentów/pracowników instytucji pośredniczących / wdrażających (2 280 uczestników);
- sektor energetyki – szkolenie wewnętrzne (30 listopada 2007 r.), udział w szkoleniach dla instytucji wdrażających oraz w spotkaniach z beneficjentami projektów indywidualnych;
- sektor zdrowia – współudział przy organizacji szkolenia dla beneficjentów organizowanego przez Instytucję Zarządzającą (przekazanie listy potencjalnych beneficjentów z sektora);
- Instytucja Zarządzająca – 4 szkolenia dla sektorów (listopad – grudzień 2007 r.) – łącznie przeszkolono 557 osób; szkolenie z zakresu stosowania ustawy Pzp (13 grudnia 2007 r.) – przeszkolono 90 osób.

4. Materiały informacyjno-promocyjne (m.in. broszury informacyjne, ulotki, kalendarze, reklamy, etykiety, artykuły), sprzęt i wyposażenie na potrzeby działań informacyjno-promocyjnych:

- sektor środowiska – reklamy w prasie i TV (13 szt.), materiały informacyjno-promocyjne – gadżety reklamowe (1 460 szt.), broszury (8 501 szt.), ulotki (24 900 szt.), artykuły w prasie i internecie (18 szt.);
- sektor nauki i szkolnictwa wyższego – etykiety na sprzęt zakupiony ze środków pomocy technicznej, 180 kalendarzy;

- sektor kultury i dziedzictwa narodowego – „Podręcznik beneficjenta osi priorytetowej *Kultura i dziedzictwo kulturowe Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – wersja robocza. Warszawa 2007*” na płycie CD (200 szt.), kalendarze (420 szt.), torby (200 szt.), długopisy (500 szt.), notesy (500 szt.), teczki (200 szt.), dyktafon (1 szt.), aparat fotograficzny (1 szt.);
- sektor energetyki – artykuły w prasie branżowej (2 szt.);
- Instytucja Zarządzająca:
 - materiały informacyjne – publikacje: *Projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* (w ilości 2 tys. egz.) oraz *Indywidualne Projekty Kluczowe* (w ilości 2 tys. egz.), udział w przygotowaniu broszur o charakterze horyzontalnym, wydanie płyty CD z nadrukiem promocyjnym z materiałami konferencyjnymi (na cele konferencji z 22 czerwca 2007 r.) – 150 szt.;
 - materiały promocyjne – gadzety promocyjne – kalendarze książkowe i ścienne – łącznie 900 szt., parasole promocyjne – 220 szt.

7. Załączniki

1. Wykaz projektów dużych znajdujących się na liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.
2. Wykorzystanie alokacji dla Programu w podziale na priorytety.